

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., pol leta 2 K. in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K., za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravnštvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje "Katal. Kiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petičvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Pospeševanje živinoreje.

Spodnje Štajersko nudi vse predpogoje za razvoj živinoreje, spodnještajerskim kmetom donaša živinoreja edine stalne dohodke, v mnogih krajih v obče edine dohodke. Če pa primerjamo razvoj živinoreje pri nas z živinorejo na Gornjem Štajerskem, Solnograškem, Tirolskem itd., vidimo, da nas čaka še obilno dela, če hočemo živinorejo spraviti do one višine, katero je dosegla v vseh gospodarsko zelo razvithih deželah. Ker živinoreja ni tako razvita kakor drugod, ker ne redimo tako lepe živine, kakor v drugih deželah, so seveda tudi dohodki, katere donaša živinoreja našim kmetom, manjši kakor drugod.

Naši kmetje so do sedaj še pre malo gospodarsko organizirani in radi tega pri prodaji živine na milost in nemilost izročeni vsem mogočim prekupcem in meštarjem, kateri prihajajo od blizu in daleč na naše sejme ali pa k kmetom na dom.

Nasprotniki kmečkega stanu mnogokrat poudarjajo, da je neobhodno potrebno, da se vse meje odpro in dovoli uvoz tuje živine, ker baje pri nas ni dobiti dovolj primerne živine. Četudi je ta izgovor več ali manj neresničen, vendar je v našem lastnem interesu, da delujemo na to, da bomo proizvajali več in boljše živine, kakor do sedaj, in na ta način dokažemo vsem merodajnim krogom, da ne potrebujemo uvoza tuje živine, ker imamo dovolj domače živine. Na Spodnjem Štajerskem vlada mnogo nejasnosti glede pasem živine. V mnogih okrajih še niso upeljane primerne pasme, v drugih krajih pa so upeljane primerne pasme še pre malo razširjene. Če želimo napredek v živinoreji, moramo delati za upeljavo dobrih pasem živine.

Živilna ima sedaj visoko ceno; če pa primerjamo ceno mesa v mestih s ceno živine na naših sejmih, vidimo, da je med obema cenama zelo velika razlika, in da zelo veliko zaslužijo oni ljudje, ki posredujejo med kmetom in onim, ki rabi meso. Drago posredovanje pa tem občutnejše zadene kmeta, če so cene živine nizke. Gotovo je, da bo cena živine tekom enega leta padla. Na ceno živine bodo neugodno uplivale pogobe z južnimi državami (Rumunijo, Srbijo itd.), katere sme naša vlada vsled postave z dne 30. decembra 1909. skleniti. Cena živine bo pa tudi padla, kakor hitro bodo izginili nasledki dve leti trajajoče suše in pomankanja krme in se povzdignilo število naše živine.

PODLISTEK.

Mladi junak.

(Povest iz žalostnih dni francoske revolucije. Iz hrvatskega — g—).

V Franciji je divjala revolucija. Z divjo mržnjo so preganjali revolucionarci služabnike sv. Cerkve, one duhovnike, ki niso hoteli priseči na novo državno ustavo. Veliko število teh plemenitih žrtev je storilo mučeniško smrt, mnogo jih je zbežalo na tuje, preganjeni od pristašev revolucije, kakor divja zverina iz mesta v vasi, od kraja v kraj.

Med begunci je bil tudi stari župnik Dryant. Dolgo se je skrival po deželi, a naposlед našel zavetje v gradu neke dobre grofice. Tu je deloval skrivno ter postal naglo zaščitnik in tolažitelj ondotnim kristjanom. Grofica je dala prenarediti eno svojih sob v kapelico, koja se je dala hipoma spremeniti v navadno obdomico, ako bi grozila nevarnost. To je bilo zelo previdno in potrebno v tedanjem času, ker je vse mrgolelo revolucionarcev in se skrbno pazilo na vsak grofovski — grad.

Približevala se je cvetna nedelja, in ta dan je imel grofičin sinček in še nekoliko drugih kmetskih otrok prvikrat pristopiti k mizi Gospodovi. Župnik Dryant je pripravljal otroke s posebno navdušenostjo na ta veliki dan, da bi se kolikor možno slavno in po božno izvršil sveti trenotek. Goreč pastir je govoril goreče prvoobhajancem, jim slikal Odrešenika in cerkev, po njem ustanovljeno, ter podžigal ljubav do Matere božje, nebeške kraljice, kajti, „kdar časti Sina, mora ljubiti tudi njegovo mater.“

Prvoobhajanci in njih roditelji še kleče v kapelici, zahvaljujoč se Bogu za prejetjo milost, kar pla-

Da ne bo naš kmet v bodoče pri prodaji živine izpostavljen vsem mogočim izkoričevalcem, je potrebno, da se po vzgledu kmetov v vseh avstrijskih deželah organizira. Za Spodnje Štajersko je v to svrhu ustanovljena Osrednja zadruga za pospeševanje živinoreje in vnovčevanje živine v Mariboru, katera je začela že delovati.

Da bo pa mogoče začeti s sistematičnim delom v vseh okrajih na Spodnjem Štajerskem, je potrebno, da se na posebnem gospodarskem zborovanju razpravlja o sredstvih za povzdrogo živinoreje in boljšo prodajo živine. Z ozirom na to dejstvo in z ozirom na mnogokrat izražene želje, je postavila Zadružna zveza v Mariboru na dnevni red glavne skupščine, katera se vrši v Mariboru v četrtek, dne 16. junija, predavanje g. dež. živinorejskega nadzornika M. Jelovšeka: „Stanje živinoreje na Spodnjem Štajerskem, razne pasme, sredstva za povzdrogo živinoreje,“ in predavanje gosp. nadrevizorja Vladimir Pušenjaka: „Zadružna prodaja živine.“ Po obeh predavanjih se bo vnela živahna debata in bodo zastopniki iz posameznih okrajev lahko izražali svoje želje. Vse zadruge, vse kmetijske podružnice se pozivajo, da pošljajo k temu zborovanju, katerega vsporedi prinašamo na drugem mestu, zastopnike. Naj bi ne bilo župnije na Spodnjem Štajerskem, katera bi ne bila zastopana na tem važnem gospodarskem shodu. Vsi zaupniki se prosijo, da delujejo za mnogobrojno udeležbo pri glavni skupščini naših zadrug dne 16. junija v Mariboru!

Politični ogled.

Državni zbor. Zadnji teden so zborovali razven petka različni odseki. Ta teden bo proračunski odsek dovršil posvetovanje o proračunu in potem se začne bržkone v petek razprava o proračunu v zbornici. Zastopnika Slovencev v proračunskem odseku dr. Korošec in dr. Žitnik sta večkrat povzela beseda ter branila stališče slovenskega naroda. V finančnem odseku se je končala splošna razprava o davkih in so se davčni predlogi odkazali pododseku, v katerega je kot zastopnik Slovencev izvoljen dr. Korošec. Porocilo o vinskem davku se je izročilo kršč. soc. poslancu Miklosu, ki je tudi nasprotnik vinskega davka. V finančnem odseku je dr. Ploj zavzemal stališče, katero je bolj prijazno finančnemu ministru, nego je to potrebno. V „Slogi“ se vsled tega v posebnem članku

ne nek služabnik grofice, bled kot smrt, v kapelico, in javi gospoj, da prihaja četa prevratnikov h gradu.

Grofica se silno prestraši, vendar je čutila toliko poguma, da je skrila svoje goste. Duhovnik se skrije v majhno sobico tik kapelice. Vrata so se tako dobro zapirala, da se je komaj poznalo, da so vrata. Na nje se je obesila velika slika Matere božje, da je stena izgledala, kakor pravi zid. Novoobhajanci in starši pa so odšli po skrivnih hodnikih. V najkrajšem času je bila kapelica zopet navadna soba.

Sprednji del prevratnikov, pod vodstvom nekega divjega kovača, kateremu so se čitali na obrazu najpodejje strasti, plane v sobo in zahteva, da mu izroče župnika, ki se tu skriva.

Služabniki peljejo vodjo pred grofico.

„Na dan z duhovnikom,“ zapove grofici.

„O kom govorite?“ vpraša previdno in mirno grofica.

„Pri vas je skrit duhovnik, protivnik zakona naše države, sovražnik Francije, naše domovine.“

„Vi se motite! Sovražnik naše drage domovine ne bo nikdar našel zavetja pri meni.“

Grofica ni lagala. Ti preganjanci so bili gotovo boljši domoljubi, kakor kruti krovoloki, ki so pretvarjali krasno Francijo v divjo, pusto zemljo brez Boga.

Vodja postane zmelen. Končno izjavlja, da ni zadowoljen z grofičnim odgovorom in zapove svoji druhalji, da preišče vse sobe.

Z divjim veseljem store to. Glasno kriče so preiskali vsak kotiček, obračali vse, na kar so naleteli, vendar brez uspeha. Skripajo od jeze se vrne vodja k grofici.

Slučajno je odšla ona iz sobe, in tako je bil le samo sin, prvoobhajanec navzoč.

Ploj izgovarja, a pozablja, da je v opoziciji in ne v politiki proste roke, da bi torej moral, ako bi ne bil tako vladen, glasovati vedno z opozicijo, ne pa z vladno večino.

Zaključena deželna zbornica. Tržaški deželni zbor, ki je bil v jeseni lanskoga leta ododen, in nižjejavstrijski deželni zbor, ki je bil letos meseca februarja ododen, sta zaključena.

Volitev na Ogrskem. Volitev na Ogrskem, ki so se minule dni vršile, so izpadle proti vsakemu pričakovovanju ugodno za vladu. Da si bode vlada, kateri načeljuje grof Khuen-Hedervary, znala pridobiti večino, to je bilo pred volitvami verjetno. Ali da postane vladna večina tako velika, o tem je težko sanjal tudi grof Khuen Hedervary sam. Kaka sredstva je moral vlada uporabiti, da je tako zmagovito izšla iz volitev, je dozdaj še javnosti neznano, čeprav je pač dobro znano, da je grof Khuen-Hedervary brezobjoren, da je tiranske hravne, ter da je njemu postava zgolj le njegova volja. Saj si ne more vendar nikdo mislit, da bi se bilo javno mnenje na Ogrskem predvračačilo kar čez noč, in da bi kar čez noč prišle ogromne množice do drugega prepričanja, ako so poprej sploh kaže prepričanje imele. Izid volitev je ta-le: Narodna delavska (vladna) stranka 283, Košutova 46, Justhova 37, ljudska stranka 13, narodnosti 7, izven stranke 67ti 17, 48, 19, demokratje 2, 48ta kmetska stranka 2, in krščanski socijalci 1 mandat. — Potrebnih je 17 ožjih volitev. — Košutova stranka je izgubila 57 in dobila 10, Justhova stranka je izgubila 94 in dobila 11, ljudska stranka je izgubila 21 in dobila 4, narodnosti so izgubili 6 in dobile 1, socialni demokratje so izgubili 1 mandat.

Turki grozijo Krete. Turški listi pišejo, da bi nobena moč na svetu ne mogla rešiti Grško maščevanja Turčije, ako bi si Grška prisvojila Krete. V Mali Aziji se nabirajo prostovoljci. Rezervisti iz leta 1907 so poklicani pod orožje. V Monastiru je bil velik protestni shod radi Krete. Po shodu se je župan prvi vpisal kot prostovoljec.

Preganjanje tujev na Kitajskem. Na Kitajskem so takozvani bokserji na novo zasnovali vstajo proti tujcem. V središču Kitajske se pripravlja velika in dobro organizirana revolucija, katere cilj je, odstraniti iz Kitajske vse tuje na katerikoli način. Določen je že tudi dan splošnega vstanka. Cela Kitajska se ima ta dan dvigniti, da z mečem in ognjem izzene iz Kitajske one tuje, ki se do tega dne ne umaknejo. V-

„Aristokrat“, zagrme divjaki nad otrokom. „Počaši nam takoj, kje je duhovnik, ali pa ti odleti glava!“

Vodja izdare sabljo in začne mahati nad dečkovo glavo. Hotel je, da ga uplaši in da tako izve tajnost. Mladi grof pa odgovori mirno in čvrsto:

„Ne morem vam izpolniti vaše želje.“

„Zakaj ne?“

Lagati ni hotel prvoobhajanec, še manje pa, da bi izdal kraj svojega dušnega očeta, kakor je rad napolnil župnika. Zato odgovori dvoumno. A s tem še poveča srd tolovajev.

„Prokleti sin,“ vzklikne vodja; „tako mlad, pa že tako zvit.“

Z robato roko zgrabi dečka in ga začne vlačiti sem in tja. Drugi ga udari v prsa, da bolestno vzklikne.

„Priznaj,“ grme ti ljudje nanj. „Povej, ali pa te zakoljem.“

Mladi grof je trepetal. Brutalno postopanje ljudi v zverinski strasti ga je uplašilo. Vendar so njegove velike, črne oči sevale junakovo na mučitelje. Niti odgovoriti jim ni hotel, ampak samo majal je z glavo, da ne pove.

Prevratniki pobesne do skrajnosti. Da izlijejo svoj srd, začno razbijati po sobi. Eden se približa veliki sliki Marije, da jo razseka.

Mladi grof se strese. Dragi Bog! Slika Marijina bi naj bila od teh zveri onečaščena, slika nebeske kraljice, katero je še malo poprej župnik tako priporočal prvoobhajanec, da jo časte, imela je postati žrtev brezverskih rok! — A še nekaj... Za sliko je stal skrit duhovnik. Lahko bi se dogodilo, da snamejo sliko, in odkrijejo tajno skrivališče!

sak tujec se ima ubiti, a njegovo premoženje uničeti. Amerikanski konzul v Nankingu je sporočil svoji vladu, da so revolucionarni agitatorji že začeli napadati tujce. Ameriški konzulat je bil napaden in napol razdejan. Vsi konzuli so prosili od svojih vlad podpore in varstva za vse kristjane na Kitajskem.

Male politične naznane.

Dne 3. junija: Cesar je dne 30. m. m. sankcioniral volilno preosnovno za Hrvaško. Preosnova je sicer pomanjkljiva, a dobi kmečko ljudstvo vendar po njej večjo veljavno, kakor jo je imelo doslej. — Rusko ministrstvo je po poročilih srbskih listov obvestilo srbsko vlado, da se bo kneževina črnogorska meseca avgusta t. l. v sporazumu z velevlastmi proglašila za kraljestvo. — Predsednik državnega zbora, dr. Pattai je dne 1. t. m. praznoval 25letnico, odkar je poslanec.

Dne 4. junija: Vse češke stranke, izvzemši radikalce, so izjavile, da so pripravljene, se posvetovati o jezikovnem zakonu, ki ga je izdelal poslanec Bukvaj za celo državo. Posvetovanje se udeleže tudi češki socialni demokrati. — Poslanski klub srbskih narodnjakov se je v seji dne 2. t. m. izrekel za revizijo srbske ustave. V tozadevni resoluciji se poziva vlado, naj čimprej sklice veliko narodno skupščino, ki bo sklepala o reviziji. — Turki so začeli Albance razroževati in jim vzeli nad 2000 pušk, ne da bi se Albanci branili.

Dne 5. junija: V Belgradu so razkrili nek anarhistični klub, v katerem so bili vpisani kot člani večinoma dijaki in delavci. Več oseb se je zaprlo. — Dne 3. t. m. je bilo pri ministrskem predsedniku Bienerthu odposlanstvo žena, ki mu predoči važnost in potrebo, da dobe žene večje politične pravice, in da se smejo udeleževati vsaj delovanja političnih društev. Baron Bienerth je odgovoril, da je zbornica svoj čas z veliko večino odklonila žensko volilno pravico za državni zbor, kar se pa tiče političnih društev, je zakon res pomanjkljiv, in se bodo pri preosnovi društvenega zakona želje žena upoštevale. — Na Kitajskem se pripravlja revolucija.

Dne 6. junija: Cesar pride dne 18. t. m. v Budimpešto, da s prestolnim govorom dne 21. t. m. osebno otvoril ogrski državni zbor. — V Zagrebu se snuje „Starčevičeva katoliška stranka prava“, ki naj bi združila vse hrvaške pravaše v eni stranki. — Albanski pretendent, princ Ghika, je baje vdrl v Albanijo, da vnovič zaneti vstajo. Vlada je na njegovo glavo razpisala nagrado. — Japonska vlada je odkrila veliko anarhistično zaroto. Anarhisti so stopili kot delavci v državno tovarno smodnika, kjer so napravili bombe, s katerimi so hoteli pognati v zrak ministrskega predsednika in druge ministre.

Razne novice.

* Iz pravosodne službe. Državni pravnik Rudolf Tschech v Mariboru je imenovan za namestnika višjega državnega pravnika v Gradcu.

* Iz šole. Za stalnega učitelja in šolovodjo na ljudski šoli v Naraplju je imenovan stalni učitelj v Žetalah, Anton Gaberc; za stalnega učitelja na ljudski šoli Celje okolica je imenovan stalni učitelj v Braslovčah.

* Zadružna Zveza v Ljubljani, podobor za Štajersko v Mariboru, vabi k glavnemu skupščini podobora za Štajersko, katera se vrši v četrtek, dne 16. junija v prostorih katoliškega delavskega društva (Flössergasse 4) v Mariboru. Začetek ob 10. uri predpoldan. — Dnevni red: 1. Poročilo o delovanju. 2. Poročilo o revizijah in nasveti za poslovanje. 3. Predavanje g. deželnega vinorejskega nadzornika M. Je-

V tem hipu skoči prvoobhajanec pred sliko ter jo zakrije s svojim detinskim, vendar prilično visokim stasom.

„Podaj se, plemenitaš!“ zarjove oni divjak, katerega roka je že segla, da sname sliko.

Vendar mladi grof se ne gane.

„Podaj se!“ ponovi razbojnik, „sicer boš gorko plačal svoj odporn.“

A deček se ne gane. Kakor marmornat kip vtraja mladi junak. Niti žilica mu ne zdrhteče, ko stopi njegov sovražnik k njemu, ga ošine s pogledom polnim mržnje liki besne zveri. Z životom se nagnе, kakor tiger, ki se hoče zaleteti.

Pogumno srce deteta razjari prevratnika tem bolj, ker so se mu drugi rogali, da se dopušča strahovati od slabega dečka, malega plemenitaša. Hitro, kakor blisk, izdere nož, vzdigne roko, da zamahne na ubogega slabiča, ki je stal pred njim brez orožja.

„Izdajalec! Plemenitaš!“ se je penil okrutnež.

„Podaj se, ali — “

„Marija, Marija, pomagaj, pomagaj!“ je tiho molilo dete, stoječe na mestu.

Sedaj zaori divji krik in zašmek iz divjaških gril.

„Ti si mi upaš ustavljalji?“ vzklikne razbojnik.

„Dobro, tu imaš plačilo za to!“

In v tem hipu zasadi nož v dečkove prsi. Slab krik se čuje iz bledih usten ranjenega; roko dvigne na rano — in nato pade drobno telo znak tja k Marijini slike, kakor da jo hoče še umirajoč braniti.

Ta bolestni prizor iznenadi besne revolucionarce. (Konec prihodnjih.)

lovška. Stanje živinoreje na Spodnjem Štajerskem, razne pasme, sredstva za povzdrogo živinoreje. 4. Predavanje g. Vlad. Pušenjaka: Zadržna prodaja živine. 5. Slučajnosti. — Vse zadruge naj pošljejo zastopnike, vabijo se pa tudi vsi, ki se zanimajo za gospodarski napredek na Spodnjem Štajerskem, k skupščini.

S. K. S. Z. priredi kakor slišimo tudi letos romarske vlake. V načrtu, ki pa še ni popolnoma gotov, so: romarski vlak iz Maribora na Trsat, potem iz Brežic na Brezje in iz Celja na Brezje, konečno pride v poštev tudi vlak iz Slovenske Bistrike v Marijino Celje. Prvi bo odšel dne 11. julija, drugi 25., tretji 26. julija, četrti pa začetkom avgusta. Vse podrobnosti in cene se bodo še pravčasno naznani. Opozorjam že sedaj, da bo onim, ki bodo šli na Trsat, dana prilika, ogledati si syetovno znano postojansko jamo.

* Vsa društva S. K. S. Z. naj imajo takoj odborove seje radi priprav za 10. julij.

* Blagoslavljenje zastave Srca Jezusovega hrvaške katoliške mladine se je z velikimi slovesnostmi vršilo dne 3. t. m. dopoldne v Zagrebu. Kumovala je grofica Gabrijela Pejacsevich. V sprevodu so bile zastopane od vseučilišča pa do ljudske šole vse javne in zasebne, mladeničke in dekliške šole; bilo je nad 2000 šolske mladine. Svobodomisinci (!) so vsled tega preredili protesten shod. Na tem shodu je pa prišlo do pretepa, v katerem je bilo poškodovanih nekaj duhovnikov in delavcev. Katoliški dijaki so napravili obhod po mestu in demonstrirali pred liberalnimi uredniki. Nasprotno so govorili in se zbirali tudi „naprednjaki“. Policia je imela veliko dela.

* Vinski davek. Različni slovenski listi so očitali hofratu Ploju, da je v finančnem odseku v nekaterih slučajih postopal preveč prijazno nasproti finančnemu ministru, torej proti onemu ministru, ki nam je prinesel predlog za nov vinski davek. Sedaj se dr. Ploj v liberalnem celjskem „Dnevniku“ in v svoji konzervativni „Slogi“ zagovarja, češ, da se je vlada že vdala in da ne vstraja več pri zahtevi, da se dovoli vinski davek. Ta Plojeva trditev pa je grda neresnica, ki meri samo na to, da sebe opere, zraven pa ljudstvo krivo poučuje. Minister Bilinski je ravno v zadnjem času večkrat izjavil, da vstraja pri vseh svojih davčnih predlogih, torej tudi pri vinskem predlogu. Res pa je, da večina strank vlade pri vinskem predlogu bržkone ne bo podpirala, torej imajo zaslugo stranke, ne pa prijatelja Bilinski in Ploj.

* „Štajerčev“ uredniki Linhart noče pripoznati resnice, da je njegov „Štajerc“ že zategadelj malo vreden, ker je poceni. Oh, kako srečna bi bila slovenska dežela, ako bi zmagal „Štajerc“, ki nemščino povzdiže vsak teden v deveta nebesa. Imeli bi sčasoma v vsaki občini zraven slovenske še blaženo nemško šolo, kakor jih najdemo povsod, kjer se nemščina hvali kot edino zveličavni jezik. Namesto 3, 4, 5 učiteljev bi imeli potem po 6, 8, 10 učiteljev, seveda naprednih v nemškem duhu. To vse bo „Štajerc“ plačeval, kaj ne? In kadar bo povsod nemška šola, bodo iz Prusije priromljeni lačni lutrovski pastorji s svojimi gospemi in frajlicami, zidali se bodo protestantovski templji in še lutrovski šole. To vse bo „Štajerc“ plačeval, kaj ne? Mi, ki imamo še pamet v glavi, in ne v laktu, kakor zapeljani in zagrizeni štajercijanci, razvidimo jasno, da bi se nam zopet povrnili časi krute tlake. Morali bi namreč delati tlako, da bi nam silila kri izpod nohtov, da bi zmagali toliko davkov za vse nemške šole, učitelje, protestantovske pastorje, templje in ljudske šole. Pistaši „Štajerca“ so torej pravi davčni eksekutorji, katerih se nič posebno ne veselimo.

Kako se pripravljajo liberalni in svobodomisleni učiteljiščniki na svoj poklic. Na goriškem učiteljišču je pred kratkim neki dijak stopil h kipu sv. Alojzija, ki stoji na hodniku, vzel iz roke svetnika lilijo in jo nesel na stranišče. Iako se upajo dijaki, ki hočejo čez nekaj let vrgnati našo deco, že sedaj na tak nečuven način skruniti svete reči, ko se nahajajo še pod neposrednim nadzorstvom, kaj bodo počenjali še le zunaj kot učitelji, ki bodo prosti nadzorstva. Ali je vreden tak liberalec, da se mu nežna mladina poveri, da jo uči in vrga? Nikakor ne! Zato pa, očetje in matere, zahtevajte vedno od učitelja, kateremu ste poverili svoje otroke, da v besedi in v dejanju daje čober vzgled krščanskega življenja. Ker ga morate sami plačevati, imate tudi pravico, to zahtevati od učitelja.

* Vpisovanje učencev v I. razred c. kr. državne gimnazije v Mariboru se vrši dne 1. julija t. l. od 9. do 12. ure dopoldne. Isti dan se vrše sprejemni izpit.

* Več deželnih ustanov se bo razdelilo z začetkom šolskega leta 1910-11 na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru med revnejše gojence tega zavoda. Natančnejše pove inserat.

Dopusti povodom žetve. Vojno ministrstvo je izdalо pred kratkim odredbe glede letošnjih vojaških dopustov za časa žetve. Na podlagi teh odredb je treba vobče dovoljevati žetvene dopuste: (a) lastnikom ali najemnikom velikih kmetij in sinovom, svakom ali vnukom lastnikov (najemnikov), ki nimajo polne pravice do udobnosti po par. 34 v. z.; to je, ki nimajo pravice do zahteve, da se jih premesti v nadomestno rezervo; (b) sinovi, svaki ali vnuki posestnikov malih ali srednjih kmetij; (c) kmetijski delavci, s posebnim ozirom na one, ki so v zadnjem letu službe. Dopust se dovoljuje vobče za tri tedne. Moštvo je odpuščeno v civilni obleki, ter ima proti pred-

ložiti izkaznice za žetveni dopust pravico do ene znižane vozne cene, kakor vojaške osebe, ki ne potujejo službeno.

* **Sv. Višarje.** Kakor je že „Slovenski Gospodar“ nedavno poročal, so letos na Sv. Višarjah razpisani popolni odpustki svetega leta, ker se praznuje 550letnica tukajšnje božje poti. Otvorila se je letos božja pot — kakor navadno vsako leto — na praznik Vnebohoda Gospodovega. Tokrat je bilo tu še silno veliko snega, po 2 do 3 m visoko. Pa zvesti častilci Marijini se ga niso ustrašili. Prišli so na 1792 m visoko goro, na starodavne, pobožnim romarjem tako priljubljene Višarje v zadostnem številu klanjat se nebeški Kraljici in jej potožit svoje težave. — Ker je pa sedaj vreme vedno ugodnejše in je sneg precej izginil, število romarjev vedno narašča. Veliko se jih pa obeata prihodnje mesece zlasti iz Koroške. Kakor je bilo nedavno čitati v nekem koroškem časniku, bi utegnilo priti letos na sv. Višarje do 50 procesij pod vodstvom duhovnikov, da se tako verniki iz vseh dekanij s svojimi verniki vred lažje udeleže odpustkov svetega leta. Čul se je tudi glas, da bi bilo dobro, ako bi vsa koroška katoliška slovenska izobraževalna društva priredila v primernem času skupno romanje na Sv. Višarje. Zares, krasna misel! Da bi se le tudi uresničila! — Brezvomno bi tudi marsikdo naših štajerskih rojakušev rad obiskal slavne in lepe Sv. Višarje. Zato se mi zdi koristno in potrebno, opozoriti čitatelje „Slovenskega Gospodarja“ na nekatere reči glede božje službe in drugih reči. — Božja pot na Sv. Višarje je očnjena vsako leto od Vnebohoda Gospodovega do rožnivenske nedelje. V tem času delujejo tu vedno trije duhovniki. Vsako soboto zvečer in pred zapovedanimi prazniki je po litaniyah z blagoslovom ob 7. uru slovenska pridiga. Ob nedeljah zjutraj je samo nemška pridiga. Sv. maše se začne redno vsaki dan ob 6. uri, po 8. uri ni navadno nobene sv. maše več, tudi ob nedeljah ne. Pač pa je ob sobotah in ob dnevih pred zapovedanimi prazniki tudi ob 9. uri sv. maše z blagoslovom. — Glede železnice opozarjam zlasti romarje iz mariborske okolice, da je proga Maribor—Celovec—Beljak najpripravnja, najcenejša. Ako se pelješ iz Maribora zjutraj ob 6. uri s koroškega kolodvora, z južnega nekaj minut poprej, si ob ½2. uri na Trbižu, od tam pa peš na Sv. Višarje, dobre 3 ure hoda. V Beljaku je treba prestopiti na drug vlak. Vlak stane ob Maribora do Trbiža 7 K 60 vin. Pripraven je tudi vlak, ki odhaja iz Maribora ob 10. uri 14 min. dopoldne. Pri tem vlaku je treba v Beljaku presesti na brzovlak (do Trbiža), kar pa stane samo 30 vin. več. Tudi s tem vlakom si lahko zvečer ob ½9. uri na Sv. Višarjah. — Kdor želi o tej ali drugi zadevi še kakoga pojasnila, naj se po dopisnici obrne na podpisnega. — Pešpot na Sv. Višarje je precej strma in nekoliko težavna — dobré dve uri hoda; ko si pa gori in vživaš krasen, veličasten razgled na Koroško, Kranjsko in deloma tudi na Laško, posebno pa, ko stopiš v Marijino svetišče, je pozabljen ves trud, čutiš se takoj poživljenega. — Ker so Višarje precej visoke, so noči — tudi poleti — hladne. Zato je dobro, da prinese vsak romar kaj za ogrniti, da je tako varnejši pred prehlajenjem. Za prenocišča je pa preskrbljen. Bog daj, da bi prišlo prav veliko vernikov po odpustke in druge milosti, ki jih v tem svetem letu deli tu milostna Mati božja! — —Sv. Višarje, dne 1. julija 1910, pošta Žabnica, Koroško. — P. Salezij Vodenšek, frančiškan.

Mariborski okraj.

m Porotno sodišče. Pred porotnim zasedanjem, ki se začne dne 13. t. m., se bodo morali zagovarjati sledеči: Franc Stampfer radi oskrumbe in lahke telesne poškodbe in Marija Kašovic radi požiga; predseduje predsednik okrožnega sodišča L. Perko. 14. junija: Jožef Horvat, uboj, predseduje deželnosodni nadsvetnik Voušek. 15. junija: Anton Stojs, ponarejanje denarja, predseduje Morokutti. 16. junija: Mihael Pak radi oskrumbe in zapeljave k oskrumbi, predseduje Fraidl. 17. junija: Simon in Ana Malli, goljufija s požigom, predseduje Voušek.

m Pekel pri Poljčanah. V štev. 19. „Slovenskega Gospodarja“ označeno majovo drevo je vsled naših nemščarskih nestrpnežev moralno pasti. Baje je bil v gostilni Baumana storjen sklep, dati onemu, ki drevo podere, 20 K nagrade. Ko je ta zlobnež, ki je baje uslužben pri železnici, za obljužljene Judeževe groše drevo okoli polnoči podrl, potrgal je s tem električne žice, ki tvorijo luč na kolodvoru, vsled česar je pogasnila luč po celiem kolodvoru in vlaki so morali kačkar tatoi v temi (le pri luči sprevidnikov in uslužbenec) pri in odhajati. Kako grozna nesreča bi se bila lahko zgodila. Radovedni smo, ako je postajenočelstvo to zadevo kaj ovadilo, in ako se naše orožništvo za ta dogodek kaj zanima. — Ko so naši vrli fantje o storjenem činu izvedeli, postavili so takoj drugo drevo ter pritrdirli na njega mesto ene, kar tri slovenske zastave poleg cesarske in avstrijske, toda žalibog, usoda drevesu ni bila mila, zato je pod udarci nemščarske sekire moralno pasti. Prišel je namreč občinski redar najprej s pismenim nemškim pozivom nad gostilničarko Grubelnik, da drevo v teku 2 ur odstrani, sicer bode to storilo županstvo na njene stroške, vrh tega pa bo ona kaznovana na 10 K globe. Temu pozivu se gostilničarka ni hotela pokoriti, zato je po preteklu dveh ur poslal župan redarja s hlapcem, da drevo podere. Začetkom hlapca ni hotel dejstva izvršiti, toda redar mu je zažugal: Sie müssen das tun,

Vi morate to storiti, in zdajci je padlo nedolžno, nemurjem sapo zapirajoče drevo. Zdaj so začeli nemurji od veselja ploskati in nekemu fantalini, ki občuje z nemškutarji, zdelo se je celo potrebno, da je od veselja streljal iz samokresa. Značilno je pri tem, kako se je gostilničarki in njenemu možu pretilo. Ker se je torej že drugo drevo pod vplivom raznoternikov podrlo, in to samo zaradi slovenske trobojnici, zdelo se je potrebitno našemu vrlemu neustrašenemu č. g. župniku Al. Cilenšek, vprašati c. kr. okrajno glavarstvo o moci in dovoljenju podiranja nedolžnih drev, pri katerih se je žalila slovenska narodnost, čestvo za cesarja in avstrijski patriotizem, ker so bile vse tri zastave vničene. Hvala Bogu, Bauman se je imel tekom 24 ur zagovarjati pred okrajnim glavarstvom, in tretje krasno majovo drevo je v par dneh zopet stalo. Toda tega so naši nemškutarji le od daleč gledali, kajti zvedeli so, da je drevo nedotakljivo in zamore odstranitev tega — imeti strašne posledice. Č. g. župnik so nam pribrorili pravico, da sme drevo stati, in da na njega smemo obesiti, kar nam je draga, zato se jim najprišrejše zahvaljujemo za njih trud in požrtvovanost. Slovenski prebivalci naše lepe občine, mi pa sedaj spoznajmo, s kom imamo opraviti, in skrbno se ogibljimo nemškatarskih gostiln in trgovin; ne vinarija jim več ne privoščimo, in če se držimo trdnega sklepa, bodoemo s časom videli, kako izginjajo oni, koji so hoheli in še hočejo, da bi mi poginili. — Držimo se edino gesla „Svoji k svojim!“ — Pekelski fantje.

m Nadbišec. Na Telovo zjutraj je vломil pos. sin Vincenc Kramberger iz Gradenšeka v sosedovo hišo posestnika Karl Kocbek-a in mu odnesel 93 K. Ker ga je težila vest, je sam izpovedal orožniku in potem nesel denar nazaj. Pozor pred tatovi!

m Gornja Polskava. Propadli kandidat Kitek, priejevatelj sijajnih shodov. Že par let sem straši in hodi okoli po Gornji Polskavi uradnik iz Pragerskega, socijaldemokrat, ki sliši na ime Kitek. Ljudje se čudijo njegovi vstrajnosti, ki jo razvija pri prodajanju svojih političnih neumnosti in klobasarij, katerih mu pač noče nihče odvzeti. Njegovi shodi se namreč odlikujejo, kakor zadnji dne 29. maja t. l., po mnogobrojnim številom neudeležencev in malem številu udeležencev. Nemec bi pač rekel: „Er zählt die Häupter seiner Lieben, und sieh, es fehl'n noch sechs zu sieben.“ Poslušalcev je navadno po dva, k večjemu pet, in še ti se čutijo poklicanim, da obstruirajo. Pri zadnjem shodu pri Sorčniku, ko je govoril o draginji živil namesto o draginji južne železnice, kjer je uslužben kot uradnik, je pa že sam spoznal, da so poslušalci kmalu suti njegovih tečnih otrobov, ter vzdihnil: „Se ne splaća, da bi govoril.“ Dobro kritiko pa je pridejal graščinski lovec: „Saj nič ne velja!“ Kitekove socialdemokratske budalosti so voljni poslušati samo učitelji, ki kujejo njegovo modrost nad zvezde. Lani je bil celo povabljen v učiteljskem društvu za slovenjebistriški okraj, da je predaval v Slov. Bistrici o socialnem demokratizmu in šoli. Polskavski kmetje pa ga nočejo poslušati za noben denar ne, saj jim je zastonj obljuhovoval vse škofovskie gradove in avstrijske samostane za samo malo potrežljivosti. Odslovili so ga, in nekdo mu je zaklical, kakor mu tudi mi kličemo: „Pojdi svojo politično modrost prodajat na spodnje-polskavsko gmajno.“ — Da se bo vedel za naprej po tem ravnat.

m Gor. Polskava. Socialnodemokraška in liberalna posojilnica v Gornji Polskavi še ni začela poslovati. Nekateri pravijo, da začne poslovoli še tečaj, ko bo dorasel za uradnika „princ“, ki se ima malo prehitro in v veliko nevoljo materinih staršev narediti nekje na Gornji Polskavi. Ker je posojilnica še malo potrebna, so vsi voljni dotelej počakati. — Pritožb se ni bat!

m Sv. Jakob v Slov. gor. Slovence se kažejo naši ljubi nemškutarji vselej in povsod, kadar od Slovencev kaj rabijo. Tako so hodili za občinske volitve od hiše do hiše, se prijazno vsliljevali in delali dalekosežne oblube. Ne vem, da tako pogosto gospoda k meni prihaja in je tako prijazna, postrežljiva itd., me je marsikdo vprašal. Stvar se je ljudstvu od naše strani primerno razložila in pojasnila. In res izdal je. Te vrste ljudi so izginili iz novega odbora, v katerem jih ne moremo več rabiti. Imeli smo že samonemški pečat, razglasili na občinski deski so bili samonemški itd. V cerkvi si jih znal z drobnogledom iskati, a jih še nisi našel. Jako dosti bi lahko še navedli, pa dovolj. — Taki ljudje naj nam bodo gospodarji in občini in naj nas v javnosti zastopajo, ljudje, ki se povsod smešijo. Nikoli več! V 20. stoletju pač ne spada v tako veliki občini na županski stolec človek, ki za to ni sposoben. Človek, ki ne zna, naj nam igra prve gosli? Imeli pač naše može dosti bolj sposobne za taka mesta. Da se je cela stvar tako dobro obrnila, se imamo zahvaliti g. kaplanu Ogradiju, nadučitelju g. Kotniku in Zinauerju, vrlemu gospodu gospodinu Teklarju in Ketišu, posestnikom Kapunu in Žmavcu in še par drugim. Nemurji so pri Alahu prisegli, da zmagajo vsaj v dveh razredih, a našinci so jim napravili čez celi račun neizbrisno črto. Takhnih volitev Sv. Jakob še ne pomni, udeležilo se jih je 80% volilcev. Imeli smo precej ljudi, ki so svoje prepričanje za kos mesa (v petek) in kupico vina prodali. Značilno in žalostno. Gospa Ornig v Jarenini tudi ni hotela dati pooblastila. Tudi sv. Jurčani niso prišli, kakor smo upali. Zmagalo je torej domače ljudstvo. V vsakem razredu so nemškutarji glasovi rapidno padali. Tretji razred jim je začal smrtni udarec, katerega niso mogli preboleli. Poparjeni so tako, da se nam skoro smilijo. Kar so dolgo iskali, so sedaj do-

bili. Med našim ljudstvom je veliko veselje in navdušenje. — Slava vrlim šentjakobskim volilcem, da ste tako častno rešili čast domače grude in slovenskega naroda. Sedaj ste prišli na edino pravo pot, na kateri neustrašeno in ponosno naprej! Bog z vami!

Nikoli nemur.

Ptujski okraj.

p Podlehnik. V naši občini ob okrajin cesti Ptuj—Krapina oz. Rogatec je kupil trgovec in gostilničar Šoštarič pri Sv. Vidu niže Ptuja za svojega ponilinemškega pomočnika Hanza hišo, katera se bo predala za trgovino. Zopet en posilinemški trgovec več! A tudi v trgovini g. Marinčiča ni vse tako, kakor bi se moral zahtevati od narodnega trgovca. Imamo tudi več takozvane intelligence, ki ima narodnost vedno le pri kupici rujnega vinca na jeziku, v dejanju pa jo kaže s tem, da se skrbno izogiblje slovenskih trgovcev v Ptiju. Potem takem ni čuda, če se pri nas nemškutarija vedno bolj širi, ako celo krogi, ki se smatrajo za narodne, takoj razumejo svojo narodnost.

p Svetinje. Naše vojaško veteransko društvo je obhajalo dne 22. maja t. l. slavnost razvijanja društvene zastave na lep in slovesen način, za kar izreka društvo najprisrješo zahvalo slavnemu duhovščini, kakor vlč. g. župniku Bratušeku za blagoslovilje zastave, vlč. g. Trafeniku, da so se potrudili k nam in nam v krasnih besedah razložili pomen zastave, potem g. majorju Janžeku, ki nas je povsod spremjal in navduševal vsa društva, posebno naše, da naj krepko nastopa pod zastavo, naj bi se vsi vojaki svetinske župnije zbrali pod njo, in ako treba, se postavili v bojno vrsto proti sovražniku; vse za vero, dom, cesarja. Zahvaljujemo se tudi kumici g. Alojziji Pihlar za krasen trak, kateri diči našo zastavo. Vsem blagim dobrotnikom, kateri so pripomogli k naši slavnosti, da se je tako lepo obnesla. Vsem bratskim veteranskim in gasilnim društvom, katera se niso zbrala dolgega pota in so prihitela k nam, da so slavnost povečala, kakor voj. veteransko društvo Ljutomer, Sv. Križ, Sv. Tomaž, Sv. Miklavž, deputacija Središče in Ptuj, tudi priv. strelske društvo v Veržeju je nastopilo in pri sv. maši s štirikratnimi streli pozdravljalo slavnost. Obenem je nastopilo gasilno društvo Ivanjkovci in Cven. Vsem društvom se izreka najlepša zahvala. — Res lep praznik je bil 22. maj za svetinsko veteransko društvo, ki bo ostalo vsakemu društveniku v trajnem spominu.

p Lahonci. Tukaj je umrl dne 1. junija po dolgi in mučni bolezni 67 let stari, povsod spoštovani zidar Jakob Kosi. Svetila mu večna luč!

p Sv. Tomaž pri Ormožu. Mladenička zveza že sicer zelo lepo napreduje, pa vendar se še pozna, da ni spravila vseh fantov pod svojo zastavo. Kajti udje naše mlađeničke zvezze ne bodo šli nikoli poštenega človeka na cesto pozdravljati s pestmi, kakor se je to v nedeljo, dne 22. m. m. zgodilo. Pošteni mlađeniči so bili lepo pri pozni službi božji in so se po končanem opravilu veseli in popolnoma mirni ter nič hudega služete vračali na svoje domove. Neki najbolj razvpiti pretepači iz Savec so se pa zbrali pred gostilno g. Severja, in ko so prišli drugi od maše proti njim, so brez vsakega povoda obstopili in začeli pretepati poštenega in pridnega mlađeniča Antonom Majcen iz Sejanca. Dotični mislijo, da so si s tem zopet zaslužili lavorove vence, dobili bodo pa le kajho in imajo sramoto. Pač ni lepo za vas, iz katere so fantje zaradi pretepačev tolkokrat zaprti, kakor iz Savec, kajti če se kje fantje stepojo, vselej se sliši: Savečarji so bili zraven. Zdaj še eno besedo dekletom: Vsaka naj sklene, da fanta, kateri se zmirom pretepa, niti ne pogleda, kajti če postaneš njegova žena, boš tudi ti velikokrat imela črno lakiran hrbet.

p Pavlovec. V pondeljek je umrl Matjaž Keček, oče Andreja Keček, župnika v Stopreah v 79. letu svoje starosti. Pokojni je bil neumorno delaven kmet in je klenjen katoliški značaj. Naročnik „Slovenskega Gospodarja“ je bil menda od tistih dob, ko je začel izhajati. Dasiravno zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, se je krčevito branil vseake častne službe. — Bodi mu lahka zemljica! N. v. m. p.!

p Stopreah. V Črmožišču na kmetijo Štefana Fišer, kateri se je lansko jesen ponesrečil s puško, dobili smo novega posestnika Jerneja Krošl. Kupil je na sodniški dražbi Fišerjevo posestvo. Ni pa še bil med nima četr leta, ko ga je preteklo sredo v noči kar naenkrat megla vzela. V četrtek zjutraj ni bilo nič drugega videti, kakor prazna poslopja in od vozniškov raztreseno slamo; s premičninami pa je Krošl potegnil nazaj k Sv. Florjanu.

p Sitež pri Stopreah. V naši soseski imamo imenitnega mizarja. Ker svoja dela v najlepši neročni zjecla, zato ima toliko naročil, da ne more v našem domačem kraju dobiti dosti mizarških pomočnikov, ampak si jih mora dobivati iz rajha. Eden teh pomočnikov pa ni samo mizarško delal in litre praznil, ampak razlagal je tudi štajercijanski katekizem, ker je stoprški župnik bolan. Vendar mesto polihale moral je k sodniji v Ptuj, in ko bi ne bil dokazal, da je bil „baje“ pijan in ne čisto pri pameti, bi kaščiphal. Najlepši vzgled pa je naš mizarški mojster svojim pomočnikom tudi v marljivem delu. On dela tako neumorno, da nima niti časa iti v krčmo, in se večkrat zjutraj pri „svojem“ delu prebudi. Zato ga pa tudi Südmarka podpira, ne sicer z naročili, ampak s kronicami.

Rogatec. S 1. junijem se je na železniški progi Grobelno—Rogatec upeljala večja hitrost osebnih vla-

kov. To je bila že skrajna potreba, kajti o rogaški železnici so se dosedaj glede hitrosti njenih vlakov slišali čudni glasovi. Vsled večje hitrosti bosta Rogatec in Slatina na vrednosti mnogo pridobil.

Vurberg. V vurberški občini dela Drava že več let občutno škodo. Dosti rodovitnih travnikov in njiv je že izpodkopala in jih še vedno izpodkopava. Zlasti letos je nevarna, ker je dosti večja kot prejšnji 2 leti. Ako se tukaj Drava v kratkem ne bo regulirala, bomo postali prizadeti posestniki veliki siromaki. Mi prosimo, kričimo, a vse nič ne pomaga. Če se v kaškem mestu živila podraže, dobijo uradniki draginjske doklade. Nas pa, ki smo pomoči tako potrebitni, nihče ne sliši. Ono nedeljo je bil dr. Ploj pri Sv. Janžu, a gotovo ni pogledal, kako škodo nam Drava dela. Ta gospod nas le takrat pozna, kadar so vilitve. Vas pa, naše poslance, lepo prosimo, povejte vendar v Gradec in na Dunaju, da se naš glas sliši, ker tudi mi moramo živeti.

p Ivanjkovci. Dne 12. junija t. l. z začetkom popoldne ob 3. uri vrši se v gostilni gospa Kralj javno zborovanje tukajšnje kmetijske podružnice, na katerem bodo poročali delegati za glavno skupščino c. kr. kmetijske družbe v Gradcu o isti, ter predaval o vinarstvu g. župnika Antonu Puklavec. K temu zborovanju vabi vse podružnične člane, kakor tudi vse iste, kateri se za to veležljivo organizacijo zanimajo, najljudje ter pričakujejo polnočtevilo udeležbe načelstvo.

Ljutomerski okraj.

l Kapela pri Radgoni. Tukajšnja Marijina družba si je oskrbela zastavo, katero so čč. šolske sestre v Mariboru prav lično izgotovile. Na Trojičko nedeljo so jo kn. šk. duhovni svetovalec in dekan veleč. g. Martin Jurkovič ob asistenci Sekovskega in Lavantinskega duhovnega svetovalca Em. Šlander-a in Petroskega župnika vlč. g. Martina Osenjaka slovesno blagoslovili ter družbine ude z galnjivim govorom spodbujali, naj ostanejo vedno dobrni Marijini otroci, da bodo vredni njenega varstva in pomoči v življenju, zlasti pa ob smrtni uri. — Vsem bodi iskrena zahvala!

l Iz Murskega polja. V torek, dne 24. maja je bila volitev okrajnih načelnikov za ljutomerski okraj. Voljen je zopet v zadnji periodi pridobljeni g. Jožef Rajh, kmet na Moti. Delalo se je z dvema glasovoma večine od slovenske strani. Načelnika namestnik je g. Anton Misja. V velikem posetju so se Nemci vzdržali glasovanja in je voljen v okrajni odbor g. Franc Sršen, tržan v Ljutomeru. Iz industrije so morali voliti Slovenci nemškega odbornika, ker niso Slovenci imeli nobenega svojega moža kot industrije, in je voljen v odbor g. Ozvald Hönigman (Nemci so oddali svoje glasove g. Fridolinu Šmid). Iz trga so volili Nemci g. Franca Sršen, tržana v Veržeju. Iz občin je voljen odbornik g. Anton Misja, Nemci so se odtegnili volitvi. Iz plenuma sta voljena gg. Franc Dunaj, kmet v Cezanjevcih, in Anton Heric, kmet v Vučji vasi. Kakor Slovenci, tako kmetje, so lahko zadovoljni s tako izvolitvijo, kakoršne se niso nadzali. Pri plenarnih sejah imajo torek Slovenci en glas večine, to je 16, Nemci 15 glasov. V odboru samem se bo pa tudi lahko delalo za kmetske in vse koristne gospodarske interese, ker je g. Ozvald Hönigman priden in zmeren mož, čeprav je Nemec.

Konjiški okraj.

k Konjice. Umrla je v Dobrovi pri Konjicah v nedeljo, dne 5. t. m. vrla, krščanska gospodinja in mati Marija Vodenik. N. v. m. p.!

k Konjice. Marsikateri posestnik dolguje na večih krajih razne manjše ali večje dolžne zneske. Večkrat smo že slišali, da bi ta ali oni najraje videl, ko bi imel ves svoj dolg pri enem upniku, kar je najboljše. Marsikateri je že tudi misli, da bi si izposodil v kaki posojilnici denar in poplačal drugod, a se boji velikih stroškov. Vse tiste posestnike opozarjam, da se to „prenašanje dolgov“ lahko izvrši prav cenim potom, posebno, ker je v veljavni od 22. februarja 1907., drž. zak. št. 49, novi, tako zvani „konverzijski zakon“, ki ima v tem jako velike olajšave. Kdor bi misli takoj zloriti dolg in bi iskal pomoči v kaki posojilnici, naj le pride vprašati v našo Kmečko hranilnico in posojilnico, kjer bo rađe volje dobiti pameten svet, kakor že marsikdo drugi. — Sitnosti, ki jih v tem oziru delajo nekatere šparkase in liberalne posojilnice, se ni treba ustrašiti, ker se bo take gospode na primeren način poučilo, da za nje tudi veljajo postave. Gospodje liberalci, sami ste si krivi, da ni vse tako, kakor bi vi radi; torek nikar se ne jezite, bi vam znalo škodovali. Svoji k svojim.

k Konjice. „Naprednim možem“ konjiškim v premislek: O kateri gostilni v trgu se največ govori? Zakaj? — Od keda je odpravljena policijska ura? Policijska oblast, kie si? Tu lahko rogovili in razgrajajo kdor hoče in kadar hoče. — Sl. c. kr. okr. glavarstvo in sodišče naj blagovoljno pazita na to, da ne bodo gotovi uradniki naše slovenske zavesti žalili s potvarjanjem slovenskih imen in izključno nemškim uradovanjem. C. kr. Ijudje imajo najmanj pravice, kršiti narodne pravice. Capito! — Znani nemški učitelji, uči se takta! — V slovenski okoliški šoli se „hajla“; pri kom? — V Lavričevi tovarni ni vse, kakor bi moral biti; opozarjam stariše, naj svoja dekleta varujejo in branijo pred škodljivim polhujšanjem.

Slovenci! Podpirajte svoje somišljenike!

Celjski okraj.

Cebelarska podružnica za Celje in okolico priredila v nedeljo, dne 12. junija ob 3. uri popoldne pri čebelniku g. Hartmanu na Vranskem poučni shod. Vsi čebelarji in prijatelji istih se prijazno vabijo.

Obesil se je pri Koštomaju za Voglajno pri Celju 26letni Westenov delavec Tičar na nekem drevesu. Vzrok čina je baje nesrečna ljubezen. Leopold Tičar je doma s Krškega. Bil je že enkrat v norišnici.

Birmovanje v Laškem dekanatu. Od 28. maja do 4. junija so se v Laškem dekanatu mudili prevzvani gospod knezoškofov z namenom, da podele vernikom duhovnih dobrat, da jim oznanjujejo božjo besedo, zlasti, da potrdi otroke po zakramantu sv. birmi. Duhovniki in verniki so svojega nadpastirja povsod sprejemali in pozdravljali z velikim veseljem in s srčno radostjo. Ob cestah in potih je bilo gledati cele vrste zelenih dreves, in številne, vokusno ozaljšane slavoloke s pozdravnimi napisi, ki so izražali ljubezen, vdanošč in hvaležnost vernega ljudstva do svete Cerkve in do njenih zastopnikov. — V L a š k e m t r g u so se prevezvišenemu knezu poklonili: celjski okr. glavar, g. namestnik, svetnik baron Müller, celjski opat Ogradi, zastopniki trške občine ter raznih uradov. Tukaj je bilo v nadžupniški cerkvi dne 29. maja 947, dne 30. maja pa 242 birmancev, ki so se zbrali iz trga ter iz sosednjih župnij, v katerih letos ni bilo birm. Med potom v Loko so mil. nadpastir dne 30. maja obiskali lično prenovljeno župniško cerkev sv. Marjete pri Rimskih toplicah, in trg Radeče, kjer se pod vodstvom vnetega župnika g. F. Hiersche pravkar vrše priprave za zidanje nove župniške cerkve. — V L o k i , kjer so se poleg duhovštine in šolske mladine sprejema udeležili: grajsčak Jan. Jakše, občinski zastopnik, krajni šolski svet, požarna brama, izobraževalno društvo in Marijina družba, je bilo dne 31. maja birmanjih 422 otrok. — V Trbovljah je prevzvišenega kneza na kolodvoru pozdravil okrajni šolski nadzornik in župan g. Vodušek z občinskim odborom, ravnatelj rudokopa g. Heinrich, in načelnik veterancev g. Krašnig; pri sprejemu v Trbovljah pa: domaća duhovština, šolska mladina, Marijina družba, veteransko društvo in društvo „Orlov“. Vzorni red in izvrstni uspeh pri izkušnji izredno mnogobrojne šolske mladine, je vse navzoče iznenadil. Drugi dan, 1. junija, je v štirih oddelkih, nad katerega vsakim je bil izvršen birmanski obred od začetka do konca, prejelo sveto potrdbu 1418 birmancev. Na potu iz Trbovelj v Dol sta v Hrastniku prevzvišenega nadpastirja pozdravila ravnatelja kemiške tovarne, gg. Fr. pl. Burger in R. Diermayr s svojim uradniškim osobjem. — V Dolu so mil. knez dne 1. junija na večer po šolski izkušnji z duhovniki vred opravili juterne in hvaležne molitve pred sv. ostanki za dva stranska oltarja, ki sta bila dne 2. junija posvečena, eden v čast blaž. Devici Mariji, drugi v čast sv. Barbare. Izdelal ju je kamnosek V. Camernik za skupno ceno 10.600 K. Deloma ta, deloma drugi dan, 3. junija so mil. nadpastir blagoslovili kipe bl. D. Marije, sv. Janeza in sv. Žožefa, sv. Barbare, sv. Ane in sv. Joahima na obeh stranskih oltarjih, razno oltarno opravo, kipe sv. apostolov Jakoba st. Petra, Pavla, Simona in Andreja ter vstalega Zveličarja na glavnem oltarju, kip dobrega Pastirja nad prižnico, in dve novi izpovednici, kateri je izgotobil župan radečki, g. Jak. Rižner, za 484 K. S potrdbo 794 birmancev, s posvetitvijo presv. Srca Ježušovemu ter z zahvalno pesmijo Te Deum laudamus je bila na praznik Srca Ježusovega ganljivo končana trdnevna, za Dol zgodovinsko znamenita svečanstvo. — Pri S v. L e n a r t u nad Laškim, kjer je bila birma zadnjikrat pred 42 leti, so dne 4. junija prevzvišeni nadpastir s pridižnico imenovali mč. g. dekanfa dr. Fr. Krulje za kn. Šk. duhovnega svetovalca, birmali 303 otroke ter zavrsili truda in napora polno delo v razsežnem Laškem dekanatu, ki je štel skupaj 4126 birmancev. — Naj to delo, zlasti blagodejne višepastirske nauke o sredstvih za ohranitev sv. vere, o milostih sv. birm, o virih milosti in miru, o daljnji in bližnji pripravi na smrt, o češčenju presv. Srca Ježusovega in o zahvali za dobrote božje — trajno potrdi vseodobri Bog s svojo vsemogočno milostjo!

c Trbovlje. Od marsikaterega, tudi od „naših“ si slišal mnogokrat: V Trbovljah ne bo nikdar društvenega doma. Toda glejte, zidovje je že dovršeno, dela se že streha za dr. dom. Čez dva meseca bo vse dogovorljeno. Ker bo pa stavba stala precejšnjo svoto denarja, zato prosi podpisani odbor rodoljube in prislaže S. L. S., naj žrtvujejo nekaj kronic bodisi v zlatu ali srebru, ali vrednostnem papirju za društveni dom. — Odbor za zgradbo društvenega doma v Trbovljah.

c Trbovlje. V kratkem obišče naš industriellen kraj cesarski namestnik grof Clary.

c Birma se je v Trbovljah prav dobro obnesla. Občina je darovala 200 K v ta namen, da se knezoškofov dostojno sprejmejo, za uboge birmance je pa tudi darovala 200 K. Knezoškofov prihod dne 31. maja ob 5. uri popoldne je bil sijajen. Gospod župan Vodušek je na čelu štirih občinskih odbornikov že na kolodvoru pozdravil nadpastirja, kjer ga je pozdravil tudi ravnatelj trboveljske premogokopne družbe in načelnik veterancev. Tukaj je velikanski slavolok pozdravljal nadpastirja z besedami: Slava njemu, ki pride v imenu Gospodovem! Med streljanjem topičev in zvonjenjem je pozdravila prevzvišenega šolarica v

imenu 2000 šolskih otrok. Tudi odrasla mladina je pozdravila svojega nadpastirja s tem, da ga je dekliska Marijina družba sprejela z zastavo, pozdravila in mu izročila krasen šopek, fantje pa so se kot neustrašeni Orli v kroju klanjali Njih ekscelesti in jih spremljali v cerkev. Med potjo tja je bil postavljen v pravem pomenu besede vel' župski slavolok z napisom: Dobro došli, Nadpastir, in pa: Benedictus, qui venit in nomine Domini! Naslednji dan dne 1. junija so knezoškofov podelili zakrament svete birme 1428 birmancem. Dal Bog, da bi svojega, nad vse ljubljenega nadpastirja kmalu videli zdravega v svoji sredini.

c Griže. V nedeljo, dne 5. t. m. okoli % na 6. uro, je strela udarila v kozolec Avgusta Golavšek, p. d. Šteflak, in ga do tal uppelila. — Bog nas varuj takih nesreč!

c Velika Pirešica. Izgubil se je dne 26. maja okoli 40 let stari slaboumn gluhonem Žožef Razbornik, rojen v Št. Janžu na Vinski gori. Izmaknil je službeno knjižico in pobegnil. Dan poprej je govoril o samomoru. Kdor bi vedel zanj ali kaj o njem, se prosi, da naznani na občino Velika Pirešica ali pa gospodarju Jernej Veber v Št. Jungerti, p. Žalec, kateremu je bil izročen v dosmrtno oskrbovanje. Stroški se povrnejo.

c Sv. Stefan pri Žusmu. Letošnjo zimo se je oženil tukaj 25 let stari hlapec Martin Pistivšek z Majo Kocen v Babnigori. Med njima pa ni bilo zakonske edinstvenosti, ker je žena večkrat potrebovala denarja, kojega pa mož, ki si je z marljivostjo in varčnostjo nekaj stotin kron prihranil, ni hotel vedno dajati. Radi tega je bil med njima večkrat preprič, katerega je tudi njena mati, 56 let starata samska Liza Kocen, netila. Zadnji teden je vzela žena svojemu možu na tihem nekoliko denarja in ga v trgovini izdala, kar je pozneje na možovo vprašanje tudi priznala. Radi tega sta se v soboto zjutraj, dne 4. t. m. zopet prepričala. Mati Liza je v bližini okopavala krompir. Kakor navadno, se je tudi sedaj postavila za svojo hčer; začela je moža zbadati, kar ga je toliko razkačilo, da je planil proti njej, ji izdrž motiko iz rok, in jo z isto s tako silo udaril po glavi, da se je takoj mrtva zgrudila na tla. Žena, ki je dobila tudi eno po hrbitu, je sicer priskočila materi na pomoč, pa je bilo že prepozno. Nesrečni ubijalec se je takoj javil sam šmarskemu sodišču, kjer čaka preiskave in kazni. Pač žalosten nasledek je, prepira in kletev.

c Št. Pavel pri Preboldu. Mesto vence na grob umrlemu prijatelju in dobrotniku društva č. g. Mihaelu Plešnik-u, daroval je odbor kat. izobr. društva v Št. Pavlu p. P. „Slovenski Straži“ 15 K.

c Frankolovo. Kmetijsko katoliško izobraževalno društvo na Frankolovem priredi poučno zborovanje v nedeljo, dne 19. junija t. l. popoldne po večernicah, na kojem bo predaval deželni potovalni učitelj g. Jelovšek o živinoreji in o novi tozadovni postavi proti kužnim bolezni. Želi se obilne udeležbe.

c St. Jurij ob juž. žel. Lepa hvala dopisniku, ki pošilja občinskim odbornikom žaljiva pisma. Morebiti se mu je njegovo ime že toliko zamerilo, da ga ne zna podpisati. Zelo mu je žal za lovom, ki ga je na dražbi vzelo celjsko lovsko društvo. Menim, da bi bilo za dopisnika boljše, da doma koruzo okoplige. Že celih 40 dni čakamo, kedaj bo pobiral podpise po okoliški občini, da bo popravil krivico, ki jo je baje zakrivil občinski odbor s tem, da ni dobil dopisnik lov.

Brežiški okraj.

b Nemška kultura v Brežicah še vendar ni izumrla. Smo se že bali za njo. Ob priliki nedeljskega zborovanja „Save“ so jo vsaj malo hoteli zopet pokazati. Ko sta zvečer po shodu oba gg. poslanca v družbi brežiških Slovencev šla v mesto, je na cesti nek precej obširen „steber“ tukajšnjega nemštva v čudni družbi nekaj čevelj o „izobraženem ljudstvu“. Kmalu nato pa se dotična družbica poda za plot neke hiše ob cesti, ter začne tam gnati tako čudovito, napol indiansko, napol živalsko vpitje za Slovenci, da je menita že Halleyev komet začel z repom odmigavati. Hajl s v o b o d n a n e u m n o s t !

b Zakot pri Brežicah. Na javnem shodu katališkega političnega društva „Sava“ sta v nedeljo, dne 29. majnika govorila tukaj oba naša poslanca gg. Fr. Pišek in dr. Benkovič. Prvi je največ govoril o gospodarskih zadevah, posebno še o nevarnosti za živinoreje, ako bo smela Srbija k nam uvažati živino. Edina pomoč je — samopomoč, in v to svrhu se je ustavnila za Slovenski Štajer zadruga za vnovčevanje ali prodajo živine, koja namen je g. poslanec zelo razumljivo obrazložil. Vse je odobravalo njegove besede in novo zadružno ter se je za isto nazadnje izvolil tudi krajevni pododbor. G. dr. Benkovič je potem v obširnem govoru pojasnil dosedanje boje poslancem K. Z. za vsestranski napredek gospodarstva na Spodnjem Štajerskem. Vsi so sklenili, da bodo delovali na to, da Rečica zopet soglasno voli kandidata dr. K. Verstovšeka.

Ljubno.

Po drugem opravilu smo se zbrali v gostilni g. Petka v prav lepem številu, da bi slišali že nam povstajnjem delovanju znanega kandidata S. K. Z. dr. K. Verstovšeka.

Na predlog gospoda Petka si shod izvoli gospoda župnika Dekortija za predsednika, ki predstavi kandidata.

Prof. dr. Verstovšek, burno pozdravljen, razvija svoj program, ki je program S. K. Z. Njegove besede so navdušile naše može. Občudovali smo njegov jasen in odločen program, s katerim gre v boj za S. K. Z. Marsikatero bridko resnico so morali slišati nasprotniki, ki so se udeležili shoda.

Governik je bičal lažnjiva in ostudna poročila celjskih listov in pa tolovasko početje nasprotnikov. Omiloval je zlasti še poštene može, ki so zgrešili svojo pot in vstopili v stranko celjskih gospodicev.

koliko lepega nam je povedal g. župnik Golomšek. Se sedaj nam njegove krasne besede zvenijo v ušesih. Srčna hvala mu za to težavno delo in trud, katerega je imel za naš blagor. Bog pa naj blagoslavlja njegovo tako lepo delo. — Jožeta Senica. Amalija Bonač, Drobne Ana. Neža, Terezija, Uršula Volk. Alojzija Fon. Jožeta Drobne.

b Planina. Že pred kakimi petimi leti mi je pravil neki odlični mož, ki je tudi odbornik občine trg Planina, da bo občina takoj naročila slovenski občinski pečat in da se bo od zanaprej slovensko uradovalo. Pa čujte, do danes je še vse pri starem. Možje odborniki Planinskega trga, se ne sramujete, da vpričo vas, ko ste vendar sami Slovenci, župan Šeško nemško uraduje? Proč z nemškim uradovanjem, naj ne bo naša lepa Planina zavetišče nemčurjev. — Kmet, ki vse to opazuje.

b Dobje pri Planini. Pravo! S kako lepim konjičkom smo se vozili po cesti! Kaj ne, da nas je bilo lepo videti? Gospod dopisnik, povem ti, da ko bi imel ti takšnega „zmaja“ v hlevu, bi se tudi vozil, in po svojih mislih še bolj imponiral, kakor smo mi. Vidi se iz celega, da dotični ni dopisun, ampak dopisunček, ker je tako etročji, da take vsakdanje reči troši med svet. Kar se tiče predstave v Dobju, ti povemo v toliko, da moraš prej igro prav „kunštno“ skomponirati, potem pa če bo ugodna, ti jo predstavljamo! Kakor se je vsaka igra dobro obnesla, tako bi bila ta najbrž preotročja, ker še nimaš prakse. V vsem drugem ti povemo: Pometi prej smeti pred svojim pragom, potem pa pridi v Zapeče, ter nas lepo pouči, ako znaš, in hvaležni ti bodo! Nasvetujemo ti pa, da nas ne obrekuj več v tako umazanih listih, kakor je „Narodni List“, kajti več, kakor ti in „Narodni List“ skupaj, smo vredni mi! Mi smo trdni, in takšen, kakor si ti, nas ne omaje! Vemo, da nas težko gledaš! Kaj ne, da smo grozni „klerikalni zmaji“. Capito! — Zapečki-fantje.

b Malikamen. Tukaj pri nas je letos obetala narava še precej ugodno letino; ali v nedeljo popoldan, dne 5. t. m. pridržili so se tudi nad naš, sicer mirni kraj črni oblaki, in iz njih se je vsulo ledeno zrnje, toča, ki je klestila četr ure, tako, da jo je bilo še pozno na večer dobiti pod kapom. — Ubogi kmet!

Šoštanj, Slov. Gradec,

Marenberg, Gornjigrad.

Kandidat Slov. kmečke zveze je:

dr. Karl Verstovšek,

c. kr. profesor, Maribor.

Volitev je v pondeljek, dne 4. julija 1910.

Rečica.

V nedeljo se je pri nas predstavil kandidat za državnozborske volitve deželni poslanec dr. K. Verstovšek. Shod je bil po rani maši pri gospodu Stiglicu, po domače Prisljanu.

Zbrali so se v lepem številu možje-veljaki, kateri je pozdravil odbornik S. K. Z. gospod Turnšek ml., ki je vodil zborovanje.

Gospod Turnšek je uvodoma v dolgem govoru pojasil pomen državnozborskih volitev in vspodbujal navzoče, da se vsi udeležijo volitve dne 4. julija in pokažejo zopet svetu, da so kakor vedno vneti pristaši S. K. Z. V jedrnatih besedah je označil delovanje kandidata in prav toplo priporočal njegovo kandidaturo.

Nato je deželni poslanec gospod dr. K. Verstovšek razvijal obširno svoj program, ki je bil od navzočih z navdušenjem sprejet. Zlasti so volile odobravali njegova izvajanja o delovanju poslancev S. K. Z. za vsestranski napredek gospodarstva na Spodnjem Štajerskem. Vsi so sklenili, da bodo delovali na to, da Rečica zopet soglasno voli kandidata dr. K. Verstovšeka.

Ljubno.

Po drugem opravilu smo se zbrali v gostilni g. Petka v prav lepem številu, da bi slišali že nam povstajnjem delovanju znanega kandidata S. K. Z. dr. K. Verstovšeka.

Na predlog gospoda Petka si shod izvoli gospoda župnika Dekortija za predsednika, ki predstavi kandidata.

Prof. dr. Verstovšek, burno pozdravljen, razvija svoj program, ki je program S. K. Z. Njegove besede so navdušile naše može. Občudovali smo njegov jasen in odločen program, s katerim gre v boj za S. K. Z. Marsikatero bridko resnico so morali slišati nasprotniki, ki so se udeležili shoda.

Governik je bičal lažnjiva in ostudna poročila celjskih listov in pa tolovasko početje nasprotnikov. Omiloval je zlasti še poštene može, ki so zgrešili svojo pot in vstopili v stranko celjskih gospodicev.

Soglasno se je sprejela kandidatura. Vsi gremo do zadnjega moža na volišče dne 4. julija in oddamo svoj glas za kandidata S. K. Z. dr. K. Verstovšeka. Navdušenje je bilo veliko.

Mozirje.

Dasiravno so bile pri treh bližnjih cerkvah lepe nedelje in je popoldan kar turkoma lilo, se je vendar zbral po večernicah mnogo vrlih, dobrih mož iz mozirske okolice v bralnem društvu.

Shodu je predsedoval gospod Cesar, ki je v jedrnatih besedah opozarjal na volilno borbo in podelil besedo kandidatu gospodu dr. Verstovšeku.

Ta je razvil svoj gospodarski program in označil pot, katero hoče hoditi, če bode izvoljeni poslanec. Njegove besede so prišle iz srca in so segala v srca navzočih. Možje so obžalovali, da je bila taka nevihta in se ni zbrala cela mozirska okolica, da bi slišala kandidata S. K. Z.

Gospod Vasle je navduševal navzoče, da delujejo med sosedji, da se vsi udeležijo volitev in pokazejo zopet soglasno, da je mozirska okolica še vedno do zadnjega moža v taboru S. K. Z. Hudo je bičal gospod Vasle še grdo početje celjskih umazanih listov.

Gospod tajnik okoliške občine je navdušeno govoril o marsikaterih ranah kmečkega stana in prosil poslanca S. K. Z., da delujejo na to, da se kmetu v marsikaterih rečeh ne prizadene škoda. Shod je bil zelo zanimiv in poučen.

Solčava.

Po drugem opravilu smo se zbrali vsi Šolčavčani pri gospodu Sturm, kjer je bil shod S. K. Z. To je bil sploh prvi shod pri nas. Hvaležni smo S. K. Z., da ne pozabi svojih vrlih pristašev v Solčavi.

Poslanec Pišek je nam v poljudnih besedah označil delovanje S. K. Z. Vsi smo se veselili njegovih prepričevalnih izvajanj.

Zborovanje je bilo jako živahno. Možje so stavili razna vprašanja in prosili poslanca za razne nasvete. Niti enega ugovora ni bilo proti kandidaturi prof. dr. Verstovšeka.

Prepričani smo po njegovem delovanju v deželnem zboru, da bode on tudi kot državni poslanec zastopal vrlo naš okraj; zato gremo tudi vsi na volišče in volimo dr. Verstovšeka, da katerega imamo popolno zaupanje. Želimo le, da nas on sam kmalu po volityh obišče.

Luče.

V naši zgornji Savinski dolini shod! Ta vest nas je vse razveselila in zbrali smo se v mnogobrojnom številu. Mi smo do zadnjega moža pristaši S. K. Z., ker dobro poznamo delovanje te velevažne organizacije.

Posebno nas je pa veselilo, ker smo slišali sedaj enkrat našega priljubljenega Pišeka, ki je nam razlagal razna gospodarska vprašanja.

Zborovalna soba je bila natlačeno polna in s pažljivostjo smo poslušali odposlanca S. K. Z., ko je poročal o delovanju naših poslancev v deželnem in državnem zboru. Vsi smo se izrekli za kandidata S. K. Z. prof. dr. Verstovšeka; saj poznamo njegovo vstrejno in požrtvovalno delovanje za slovensko spodnještajersko ljudstvo.

Po govoru poslanca Pišeka je najtopleje priporedal še gospod župnik Lekše gospoda kandidata. Zanimalo za te volitve je pri nas veliko. Zmaga bo že naša!

Zavodnje.

V cerkveni hiši se je vršil po maši volilni shod, katerega se je udeležilo lepo število mož in mladeničev iz cele župnije.

Shodu je predsedoval gospod Rožman, ki je pozdravil zborovalce, in podelil besedo gospodu Vlado Pušenjaku iz Maribora, ki je v jedno uro trajajočem govoru razvil program S. K. Z. in njenega kandidata gospoda dr. Verstovšeka.

Zborovalci so pritrjevali izvajanjem govornika; s klicem: Živel naš kandidat gospod dr. Verstovšek! se je zaključil lepo uspeli shod.

St. Janž na Peči.

Kljub dvem liberalnim shodom, katera je napolnila liberalna stranka pri nas predpoldan in popoldan, se je zbralo nad 100 mož in mladeničev v gostilni gospoda Žagerja. Za predsednika je bil izvoljen gospod Marko Krolič, kateri je v jedrnatih besedah pozdravil vse navzoče in podelil besedo gosp. Vlad. Pušenjaku iz Maribora.

Govornik je v poljudnih besedah orisal naš notranji in zunanj politični položaj, osvetil naše državno gospodarstvo, govoril o finančni reformi, ter razvил kmečki program. Izvajanja so našla navdušen odmev in odobravanje volilcev. Kandidatura dr. K. Verstovšeka je bila soglasno sprejeta.

Ljudje so primerjali predpoldanski shod s tem shodom in zbjiali šale na račun kandidata Kaca. Vkljub velikanski agitaciji župana se je zbralo na liberalnem shodu 35 ljudi, med temi več otrok in tudi žensk, kojim je v imenu kandidata govoril urednik Lesničar iz Celja. Kandidat Kac je tudi "govoril" in povedal strmečim zborovalcem, da je njih kandidat, da bo delal za kmečke koristi in da prosi za glasove. Več ni znal povedati. Se tisti, ki so bili na liberalnem shodu, so izjavili, (da ne bodo volili Kaca). Kako ugodno je vplival nastop Kaca, najbolj dokazuje dejstvo, da je predsednik Kacevega shoda prišel k

našemu shodu in z največjim navdušenjem glasoval za našega kandidata.

s Liberalni kandidat Kac ne zna govoriti. In vendar je prva naloga ljudskega zastopnika, da z zgovornim besedo brani koristi svojih volilcev. Kako jih bo Kac neki branil? Ali z molčečnostjo? Na shodu v St. Janžu ni mogel spraviti pet stavkov skupaj, zanj so govorili drugi. Ali bodo tudi na Dunaj hodili celjski liberalci namesto Kaca govoriti? Ali bodo tam znani Vrečko zanj mislili? Taka vprašanja se vsiljujejo večini volilcev, in četudi proti Kacu nič nimajo, vendar ga omilujejo, da liberalci izrabljajo nezmožnost ubogega revčka ter ga pošiljajo v boj, v katerem nič upati zmage.

s Kandidat za silo. Liberalci so se šele nazadnje, ko so bili že v največji zadregi, poprijeli Kaca, ker ga smatrajo sami za nesposobnega, češ, ta bo še manj storil, nego Ježovnik. Še dne 29. maja, predno so prišli celjski doktorji v Slovenjgradec, postavljati kandidate, so telegrafočno ponujali drugim možem kandidaturo. Toda vsi so odklonili, ker niso hoteli za Celjane v ogenj po kostanj. Kac edini se je tudi v tem oziru izkazal kot kratkovidni mož ter šel Celjanom na limanice.

s Na življenje ali smrt! Da hočejo liberalci delati pri nadomestni volitvi z nasiljem in surovostjo, naznani so v obeh svojih celjskih listih na uvodnem mestu z besedami: „V boju na življenje ali smrt za Kaca!“ Pri napadu na Žebota so začeli izvajati svoje geslo ter hoteli pri njem izvršiti na smrt. Srečen slučaj je hotel, da se jim tolovajski napad ni posrečil. Razven nasilja in surovosti pa hočejo delati tudi z denarjem. Svojemu nesposobnemu kandidatu hočejo mandat kupiti. V štev. 22. „Narodnega Lista“ so objavili oklic, v katerem stoji: „Volilni boj zahteva ogromne žrtve. Priskočite na pomoč s prispevkvi za narodni sklad!“ Vsa sredstva se bodo uporabljala torej za Kaca, denar, nasilje in surovost. Toda volilci so značajni in trezni možje, ki si bodo dne 4. julija volili svojega zastopnika, ne pa slepega pristaša celjskih liberalcev.

s Heil, Kac! Nemškutarska stranka ne namešča postaviti lastnega kandidata, ampak poziva svoje verne, naj volijo veletržca in velekanclida Johanna Katza proti dr. Karolu Verstovšku. Sedaj naj pa že kdo dvomi o tesni zvezi med liberalci in štajerci, ki smo jo že tolkokrat poudarjali!

s Zveza Narodne stranke s štajercijanci se bo zopet jasno pokazala pri nadomestni volitvi za državni zbor v slovenjegraškem volilnem okraju. Narodna stranka kot ledična punca je začela koketno snubiti štajercijanskega vдовca. Zakon se bo vršil dne 4. julija. Oklical se bo parček postavno po trikrat v „Štajercu“ in „Narodnem Listu“, in dodatno večkrat v „N. Dnevniku“.

s Velenje. Na Binkoštno nedeljo zvečer se je krojač A. Paternevž vsled pijačnosti pobil, da je drugi dan tudi brez sv. zakramentov umrl. Nesrečna pijačnost! Bodite vendar bolj zmerni! Pa pijača, ta pač mora biti, ko bi tudi vse zapravil, in še druge v nesrečo zapelje. Bog je pravičen.

s Št. II. V Kavčah pri Velenju je bilo pred tremi tedni en večer Frančiški Potočnik nekaj perila ukradenega, ki je imela namočeno v škafu pri studencu. Drugi dan so takoj naznani orožništvo, da se je začela preiskava. Tega se je tat tako prestrašil, da je tretji večer odnesel perilo čisto na nasprotno stran k poštenemu kmetu ter ga tam na stežaj razobesil, hoteč njega kot tatu ovaditi. Tat res misli, da se dajo orožniki tako kmalu speljati na led.

s Smartno ob Paki. Zadela me je izvenredna čast, da se je nek privandrani dopisnik v zadnjem „Narodnem Listu“ med drugim obregnil tudi ob mojo malenkost. Moj meni ni, se prerekati z blebetavim dopisnikom, oziroma z njegovim suflerjem, kaj je res in kaj ni res. Zakaj? To bi bilo pod mojo častjo. No, ker sem pa precej muhast, in ker me je počastil s stavkom: „hoče pač imeti povsod vodstvo itd.“ pozivljav vas, dragi Pačani, dne 4. julija vsi na volišče z glasovnicami, na kojih bodi napisano: „Dr. Karol Verstovšek, profesor v Mariboru,“ katerega so določili za kandidata naši zaupniki v Smartnem pri Velenju, in katerega nam priporoča Kmečka Zveza. To naj bo odgovor na laži, nagromadene v omenjenem dopisu. — Dopisniku v tolažbo pa bodi povedano, da z napadi v „Narodnem Listu“ ne bode spravili iz ravnotežja Steblonikovega Frančeka. — Priponba: Da se bodo drugič lažje pomenili, kje je resnica, pozivljam dopisnika, naj se drugič podpiše, kot sem storil jaz, in naj se ne skriva za hrbet urednika, družeče je in ostane lažnjivec.

s Smartno ob Paki. Več mojih znancev me je že vprašalo, zakaj ne odgovorim na dopis v „Narodnem Listu“, v katerem me neka prismoda napada. Odgovarjam tem potom: 1. Za dopis „Narodnega Lista“ sem izvedel še pred par dnevi. 2. Na lajanje psov in na dopise „Narodnega Lista“ in „Narodnega Dnevnika“ sploh ne reagiram. 3. Bog daj norcem pamet, posebno pa še dopisniku „Narodnega Lista“, katemu je manjka velika mera. — F. Klančnik, organist.

s Smartno ob Paki. V štev. 27. takozvanega „Narodnega Lista“ je neki nam dobro znani dopisnik zmagal dopis, ki je zrcalo vse hudočije, zlobnosti in podlosti dopisunove, ter krasno slikal njegove duševne, napredne zmožnosti in olike. Cel dopis ni drugega, kakor ostudno, nesramno, uprav cigansko lažnjivo napadanje našega veleuglednega in velespoštovanega g. župana M. Pirošeka. Že iz tega, da piše priimek g. župana za „Pristoška“, se vidi, da ga je moral

strast sovrašta (in menda tudi zavisti, kaj?) tako prevzeti, da so mu kolesca v glavi skočila iz reda, ali pa se je „ta kratkega“ tako nalezel, da ga je pamet zapustila. Ni moj meni, g. župana na dolgo in široko zagovarjati, ker tega ni treba. Naše ljudstvo ga dobro pozna in ljubi in tem bolj oboja peklenško hudočijo dopisunovo. Vsak občan dobro ve, da je vse pisarjenje o g. županu v „Narodnem Listu“ grda in hudočna laž. Posebno glede razdelitve sena je dosegel dopisnik rekord v lažnjivosti. G. župan je razdelil se posestnikom, katere je imenovalo c. kr. okrajno glavarstvo, šele potem, kar je ostalo, so dobili drugi, ki so tudi prosili, brez ozira na to, kateri stranki kdo pripada. Gospod župan si zasluznega križca prav nič ne želi, ker mu kot pametnemu možu prav nič ni za čast. Pač pa dobro vemo, da si dopisnik „Narodnega Lista“ in okoli njega zbrana klika želi vso nadvlast v občini, toda pošteno, krščansko misleče ljudstvo jim je za vselej to veselje in sladke nade uničilo. Kam ste prijadrali, dragi liberaloni, s svojo politiko? Pred vami prepad, za vami prepad, rešitve od nikoder. Na razvalinah svoje nekdanje oblasti in nadvlaste lahko k večjemu zapojeti: Oh zdaj pa nikdar, nikdar več, oblast in vse je preč! Res, za poginit! Rešenika in tolažnika pa ni od nikoder, in žalostno krijo uboge liberalne pare: Usmilite se nas, usmilite se nas, vsaj Vi g. dr. Kukovec, ker roka klerikalcev nas je močno, močno zadela.

s Smartno ob Paki. Grilov očka, katerim se je pred letom županski stolec tako preobrnil, da še niti v odbor niso prišli, bi radi zopet organizirali svojo četico za Kaca. Pa si nič kaj ne upajo, ker že itak sami cikajo v socijaldemokrščki tabor. Edino Kliner, iz katerega življenja bi se dalo veliko napisati, še ni izgubil upanja na zmago liberalcev. V tej domišljavočnosti ga med drugimi liberalnimi priveski tolaži tudi neko bivše dekle, ki je huda liberalna politikarica. Kako se bodo ti „kremenjaki“ z nadučiteljem Weberjem na čelu, obnašali v volilnem boju, sporočim vam drugič.

Opazovalec-

s Sv. Anton na Pohorju. Naš ljubi Sv. Anton je bil dosedaj po časnikih malo poznan. Pa prvi volilni shod mu je pridobil ime, katero se skoro na prvem mestu čita po liberalnih in krščanskih časnikih. G. Žebot je bil od treh zlikovcev napaden. Gospod župnik Panič je bil od poštenih (?) kmetov dejanjsko napaden, in čuj in strmi svet: „klerikalci“ začnejo s pretepi volilni boj. Res smešen je liberalec v svoji strasti; pametno misliti ne more več. — Važno besedo med liberalci pri Sv. Antonu ima mladi Petrek. Bogat je ta mladi Petrek in silno tih. Pa tihova voda ima globoko strugo; tudi tihova Petrekova duša je polna liberalizma, ki pa mu ga baje narekuje mogočni Pahernik. Ta Petrek je poln političnih skrb, kako bi se razširil med tukajšnjim ljudstvom „Narodni List“. Mi pa vam kličemo: dragi Antonjevčani, pometite z lažnjivim celjskim kljukcem iz svojih hiš. Berite dobré časnike. Dobri časniki so vaši prijatelji.

c Gornjigrad. Načelništvo in nadzorništvo Kmečke hranilnice in posojilnice v Gornjem gradu je v svoji seji dne 6. junija sklenilo soglasno, svojemu dosedanjemu udu Antonu Berk, kaplanu pri Sv. Barbare v Halozah, izreči javno zahvalo za njegovo neumorno delovanje, katero je razvijal kot tajnik in odbornik tega denarnega zavoda. Kličemo Vam, g. kaplan: Bog blagoslov Vaše delo tudi v Vaši novi službi! — Načelništvo Kmečke hranilnice in posojilnice v Gornjem gradu.

c Gornjigrad. Hitro mine čas, dan za dnevom, teden za tednom, mesec za mesecem in leto za letom. Prišel je tudi čas, katerega ne bomo hvaležni župljani tako kmalu pozabili. Poslovil se je namreč od nas naš neumorno delavni č. g. kaplan, „znani“ Berk. Res, znan je bil naš č. g. kaplan po svojem neustrenem nastopanju v prid slovenskega katoliškega naroda v Gornjem gradu, pa tudi drugod, kjer je ob mnogih prilikah govoril posebno o narodni organizaciji, in kjer je še posebno spodbujal ljudstvo k narednemu delu. Kar je dobro mislečih, značajnih Gornješčanov, nas je vest, da nas č. g. Anton Berk zapusti, hudo zadela. Ž njim je izgubilo naše izobraževalno društvo požrtvovalnega člena in vnetega govornika, voditelja in obenem tajnika. Haložanom častimo, da so svojemu bralnemu društvu pridobili tako vneto moč. Ž njim je izgubila tudi naša kmečka posojilnica delavnega odbornika in tako skrbnega tajnika. Bog mu plačaj, kar je storil dobrega naši posojilnici s svojim marljivim delovanjem, in kar je storil dobrega s svojimi besedami v naših društvenih tekem treh let, ki jih je preživel pri nas. Poslovil se je od nas žaluočih župljanov; pa tudi mi smo se poslovili od njega s solzimi očmi ter mu kličemo: Bog blagoslov Vaše delovanje na Vašem novem mestu!

c Nova Štifta pri Gornjem gradu. Naš nadučitelj g. Kelc je pred nedavnim časom prosil g. župnika, naj bi se opustili osebni napadi v dopisih iz naše župnije, z zagotovilom, da bo on od svoje strani zbranil napade, zlasti na g. župnika. „Narodni List“ pa v eni svojih zadnjih številk zopet prinaša dopis iz Nove Štiftte, v katerem kar po starci navadi g. župnika napada in s tem kaj lepo agitira za mir in slogo v župniji. G. Kelc, primite dopisnika „Narodnega Lista“ za ušesa, ker drugače ne bode dal miru. Tega pa nikar ne pričakuje, da će se nas bo v nasprotnem časopisu napadalo, da bi pa potem mi lepo molčali. Kdor seje veter, žanje vihar!

c Nova Štifta pri Gornjem gradu. Naši ljubezničivi liberalci so zadnji čas pustili č. g. župnika boli pri miru, zato, ker mu ne morejo nič hudega očitati,

a laži jim je menda že zmanjšalo. Zato so se spravili nad druge pristaše Kmečke zveze. Na vrsto sem prišel tudi jaz; liberalno učiteljsko glasilo „Narodni List“ me je v 20. številki prav lepo počastilo. Ker pa imam preveč dela, kakor piše „prosvitljeni“ dopisnik, in vsled tega nimam časa, dolgo se prerekati z njim, mu odgovarjam kar na kratko. — Da sem agitator Kmečke zveze, kar bi moral pravzaprav biti vsak poten slovenski mladenič, to ni za mene nobena sramota, ampak čast, in to tem bolj, ker vem, da sem delal vselej odkrito in pošteno, med tem ko so moji nasprotviki delali drugače. Povem jim, da bom nadalje agitiral za katoliško narodno stvar klub vsem nasprotstvom. — Tega, da bi moral kot živinski ogleda zmirom doma za mizo s peresom v roki čakati, kdaj kdo pride po ogledni list, pa nisem našel še v nobenem opravilniku, pa tudi menda nobeden pameten človek ne zahteva. — Ni res, da bi me brat prosil, da bi mu prepustil kako službo, pa bi bil gluhi za njegove prošnje; ampak res je, da bi mu prepustil „tri“ službe, pa jih ni hotel prevzeti, ker bi mu bilo vsled pičle plače z njimi malo pomagano. — Tudi je laž, da bi mi bil g. okrajni načelnik sam ponudil službo cestarja, ampak ta služba je bila lani razpisana; če sem prosil za njo tudi jaz in jo dobil, mi tega menda ne more nihče štetiti v greh. Služba je bila oddana v seji okrajnega odbora dne 20. junija. Če pa liberalni dopisnik nima drugega dela, kakor pisati v ničvredne časnike, naj se kar oglaši, pa mu radevolje prepustim kakšno službo, da si bode vsaj na pošten način mogel služiti vsakdanji kruh. Tudi mu oblubim, da če prideva kdaj v nežnarjevi prodajalni skupaj, ga bo dobil par „frakčnov“ kar zastonj, ker tako poudarji skrbi za me. Svetujem mu tudi, naj vzame metlo v roke ter pomesti pred svojim pragom in pri svoji stranki, potem šele naj začne drugod. — Albert Slavinšek.

s Slovenjgradec. Kandidat narodno-štajercijanske stranke, Ivan Kac, (Johann Katz) je priredil v nedeljo, dne 5. t. m. dva volilna shoda, v Št. Janžu na Vinski gori in v Šoštanju. Za začetnika vsekako velikansko delo! Da bi svojim volilcem bolj imponiral, najel si je v Slovenjgradcu lepo kočijo, da mu pa ne bi trebalo govoriti, je vzel s seboj svojega konsulenta „dr.“ Jak. Vrečka in štajercijanca Werdnig-a, po domače Podržana. Kac je na shodih velikodušno izjavil samo to, da bo poslanec, če mu bodo dali volilci glasove. Podržan je pa zapel svojo staro pesem: farje proč, prej ko farje snemo na kisli juhi, bolje bo za nas. Kaj so se mu neki „farji“ tako zamerili? Najbrž ga jezi, da delujejo duhovniki pri izobraževalnih društvih, njemu pa, kakor se je sam večkrat izrazil, ni za to, da bi postali kmetje „kunšni“, potem namreč ni mogoče več napraviti „kšefta“ z njimi. Mogoče mu pa tudi to ne ugaja, ker morajo duhovniki oznanjati nekatere zapovedi, ki njemu niso všeč. Žalostno je za njega le to, da se za njegovo gromenje in za strele, ki prihajajo iz njegovih ust, nihče ne zmeni. Ko je pri neki drugi priložnosti (v Št. Janu pri Dravogradu) končal svojo pesem o „farjih“, je pokazal neki kmet s prstom na čelo, pa rekel: Podržan, Podržan, meni se zdi, da...

s Ivan Kac zna imenitno govoriti, tako je zatrjeval nek učitelj v Slovenjgradcu, pa pristavljal: kadar je „fajhten“, pa še tega mu ni nihče verjet.

s St. Miklavž pri Slovenjgradcu. Tukaj se ljude splošno povprašujejo, kaj bi neki Ivan Kac storil, ko bi bil izvoljen za poslanca. Bi li vzel na Dunaj tudi druge seboj, ki bi mesto njega govorili.

s St. Martinu pri Slovenjgradcu. Ivan Kac bo moral prihodnjič najeti več kočij, če se bo kje priredil volilni shod; eno za sebe in za govornike, druge pa za poslušalce.

Vestnik mladinske organizacije.

Poljčane.

Po večernicah se je zbralo obilo mladine, med katero je bilo tudi nekaj očetov in mater, v posojilniški hiši k zborovanju. Soba je bila natlačeno polna, a tudi v veži in zunaj je bilo mnogo zborovalcev.

Najprvo je mladenič Šalomon Vincencij v navduševalni deklamaciji spodbujal zbrane k tesni okleinitvi društva k narodnemu delu.

Za njim je mladenič Šuc Jakob v imenu poljčanske mladine pozdravljal odposlanca S. K. S. Z.

Urednik Kemperle, ki je dobil nato besedo, je v daljšem govoru spodbujal mladeniče in dekleta k odločnosti in značajnosti v boju z našimi številnimi nasprotniki. Le ako se ozko združimo, si ohranimo zdavo telo, ter se izobrazimo in poplemenitimo, bomo močni dovolj, da zabranimo naval nasprotnikov.

Za tem je govoril mladenič Kegu Jožef. V izbranih besedah je navduševal mladino k boju za resnico in pravico. Mlađenka Kohne Antonija je bodrila zbrana dekleta k združevanju v Dekliško zvezo, in kazala na napredovanje mladeničev, katere morajo dekleta posnemati.

C. g. kaplan Alt je končno opozarjal na uvaževanje slišanih besed, in se je toplo zahvaljeval govornikom. S tem je bilo lepo zborovanje končano.

Gotovo je, da so paide besede na rodovitna tla, in bo šla naša vrla mladina korajno na delo za sveto stvar. Posebno mora veseliti vsakogar, da naši mladeniči in dekleta tako neustrašeno sami nastopajo. Akoravno so vsi domači govorniki nastopili prvikrat, in pogled na poslušalce človeka v začetku nekoliko zmede, so vsi dobro opravili. Le tako naprej!

Kamnica pri Mariboru. Mladina iz Kamnice in sosednjih krajev bo v nedeljo, dne 12. junija imela priliko, da se pridruži mnogoštevilnim vrstam naše organizirane krščanske slovenske mladine. Posebno za mladino v obmejnih krajih, kjer bijejo naši Slovenci hudi boj z narodnim in obenem verskim sovražnikom, je neprecenljive važnosti, da spoznava prava načela, po katerih se mora ravnati, in da dobi v roke tudi pravo in močno orožje, s katerim bo uspešno branila slovensko narodnost in obrnila slovensko zemljo ter jo ohranila Slovencem. Izobrazbe je treba, znanja in gorečega navdušenja za sveto stvar. Shod v Kamnici bo služil temu namenu. Mladinska slavnost se bo začela s cerkvenim opravilom. Ob 10. uri je pridiga, ki jo bo imel g. dr. Hohnjec iz Maribora. Po sv. maši je mlađinsko zborovanje, na katerem bo govoril več govornikov. Mladina, pridi v najobilnejšem številu! Tudi stariši in prijatelji mladine so prijazno vabljeni. — Že naznanjeno zborovanje Marijinih družb se vrši dne 3. julija.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Shod M. Z., kateri se je vršil dne 29. maja, se je obnesel prav izborni. Bila je številna udeležba. Zares lepo je videti mladenče, ako se ogibljejo slabih tovarisij ter si iščejo dobre družbe. — Č. g. duh. svetovalec Sinko kot podpredsednik izobraževalnega društva, pozdravi navzoče ter nam predloži dosedanje delovanja naše zveze. Mlađenič Anton Kajnih je deklamoval „Oblast ognja“. L. Horvat je govoril o namenu naših Zvez, katere se potegujejo za pošteno mlađeničko življenje. Potem je sledil šaljivi prizor, kateri se je izborni obnesel. Končno nam je novodošli č. g. kaplan Skvarč oblubil svojo pomoč pri naši M. Zvezi, za kar se mu pripomoremo. Napon sledi nas je v izbornih besedah opozarjal, naj se ogibljejo vsega, kar bi škodovalo našemu zdravju. Posebno nas je svaril pred nikotinom, alkoholom in ponočevanjem, kajti v zdravem telesu prebiva tudi zdrava duša. Torej mlađeniči, le naprej z gesлом: „Z Bogom in Marijo, za slovensko domovino.“

Konjice. „Rožni“ shod Dekliške zveze v nedeljo, dne 5. t. m. je vspel istotako izborni kakor „liliini“ dne 1. majnika. Posvetile so ga pridne članice presv. Srcu Jezusovemu. V govorih in deklamacijah — bilo jih je 10 — so se obravnavala razna, za dekliško življenje velepomenljiva vprašanja. Dekliška zveza je s tem shodom slovesno posvetila vso svojo prihodnost kraljevemu Srcu vseh src.

Za dekliški shod v Št. Juriju ob juž. žel. je daleč na okrog veliko zanimanje. Zato obeta biti shod jako veličasten, posebno, če bo dal Bog lepo vreme. Dekleta, Dekliške zveze in Marijine družbe iz sosednjih župnij, ki pridejo skupno na shod, prosimo, da naj pridejo četrt ure pred 10. uro pred poldne do nove ljudske šole, od koder bo potem skupna procesija do cerkve. Ob lepem vremenu bo pridiga zunaj cerkve. Kdor si hoče v prostem času od 12. do 1. ure popoldne kaj postreči, se priporočijo sledeče gostilne: Katoliški dom, Adam Kincl, Franc Kincl, Herman Kincl, vse v spodnjem trgu. — Na noge torej dekleta, da bo udeležba velika in da bo shod tem veličastnejši!

Sevnica. V nedeljo, dne 29. maja je bil za nas posavske mladenke zopet veseli dan. Kajti popoldne po večernicah zbrale smo se vsa dekleta v kapeljaniji, kjer je bil — občni zbor Dekliške zveze. Pozdravil je mladenke naš č. g. župnik Doberšek ter nam razložil pomen in namen Dekliške zveze. V odbor so bile izvoljene sledeče članice: Voditeljica: Rau Marija, namestnica: Kolander Jozeta; tajnica: Senica Jozefa, namestnica: Sinkovič Liza; blagajničarka: Košerok Ana, namestnica: Vidmar Helena; knjižničarka: Vovk Neža, namestnica: Brinovar Terezija; voditeljica petja: Bonač Amalija, namestnica: Drobne Ana. — Odbor je sklenil, naročiti sledeče časopise: „Slovenski Gospodar“, „Naš Dom“, „Domoljub“, „Bogoljub“, „Glasnik naš“. Srci in „Salezijanska poročila“. Nato je kaplan Gorjup zaključil občni zbor, me pa smo se veselo vračale v spremstvu naših cerkvenih pevk domov.

Liberalnim lažnjivcem v album.

Tolovajski napad na gospoda Žebota je naše liberalce spravil iz ravnotežja. Neprijetno jim je, da so nekateri ravno sedaj pred volitvami kazali svojo surovo liberalno naravo. Da bi slab vtis vsaj nekaj ublažili, so začeli v svojih listih krepko lagati. Najprvo držno trdijo, da gospod Žebot ni bil napaden, potem pa dokazujo lahkovernim pristašem, da je bil tepen častiti gospod župnik. Z božjim na to smo dobili sledečo izjavo, ki krasno osvetljuje liberalno početje.

Izjava.

Podpisani kmetje obsojamo najodločnejše nešramno pisavo „Narodnega Lista“ od 3. junija 1910, kakor da bi bil na dan volilnega shoda dne 29. maja naš častiti gospod župnik od nas tepen. Takemu grdemu obrekovanju najodločnejše ugoverjam. Mi kmetje pri Sv. Antonu na Pohorju smo mirni, trezni in krščanski možje, ki spoštujemo svoje duhovnike. Lažnjivemu dopisniku „Narodnega lista“, ki krade čast nam in našemu gospodu župniku, pa kličemo: sram ga bodi! Čast gospoda župnika je tudi naša čast.

Sv. Anton na Pohorju, 5. junija 1910.
Marko Namlek, kmet; Anton Mrak, kmet; Pongrac

Krištan, kmet; Matija Kanop, kmet; Gašper Pušnik, kmet; Anton Pušnik, kmet; Florijan Kolešnik, kmet; Franc Rek, kmet.

Knjizevnost.

§ Sociologija. Spisal dr. Aleš Ušenčnik. Izdana Leonova družba v Ljubljani. Založila Katoliška bukvarna. Str. XV, 839. Cena broširani knjigi K 50 vin., v platno vezani K 10 80 vin. Učeni g. pisatelj pravi sam v uvodu, da ni pisal te knjige za pričisto ljudstvo, zato tudi mi v našem listu ne moremo podati natančne in strokovne ocene. Zdi se nam pa vendar potrebno, naše citatelje in čitalnice seznaniti s to knjigo. Stojimo v sredi socialnega in družabnega gibanja, vsepovsod se snujejo raznovrstna društva, kamor se obrnemo, povsod nas srečava „socijalno vprašanje“; tudi navaden človek mora danes vedeti mnogokaj, če hoče, da mu drugi ne hočijo po hrbitu. Ni pa dovolj, samo snovati društva in govoriti kar tje v en dan, ampak zlasti voditelji morajo imeti jasne pojme o važnosti socialnega (družabnega) vprašanja, o vzrokih, iz katerih izvirajo razne bolehave prikazni današnje človeške družbe, poznati treba razne stranke, poklicane in nepoklicane zdravnične, ki obetajo ljudem rešitev, ljudstvo treba pravčasno poučiti, da se ne bo v odločilih trenotkih dalo zapeljati raznim krvnim prerokom, treba pa poznati tudi jasno cilje, za katerimi stremi naše socialno delo. Imeli smo doslej Krekov „Socializem“, a ta knjiga je že pošla, in vkljub svoji bogati tvarini ne obsegata vsega, kar je treba nujno vedeti na socialnem polju. Dobro nam je torej došla knjiga dr. Ušenčnika. Obsegata uvod in štiri dele. V uvodu nas kratko pouči o pomenu, bistvu in razdelitvi socialnega vprašanja in socijalne vede, pa o raznih šolah, ki obdelujejo to vianočno. V prvem delu nas potem seznam s temeljnimi naukami, na katerih slišni socialna veda, o človeku kot osebi in socialnem bitju, o človeški družbi, o pravici in ljubezni, ki kakor lepilo držita skupaj človeško družbo, in pravicah, ki človeku po naravi pristojajo. Jako važni in poučni so tudi drugi, tretji in četrti del, o državi, nje izviru in oblasti, o socialnih sistemih (kapitalizem, liberalizem, socializem, krščanski socializem), o delavskem, obrtnem, trgovskem, kmetskem vprašanju itd. — Tisti naši prijatelji, ki so se udeleževali naših zimskih socialnih tečajev, so o teh rečeh že marsikti slišali, a dobro bo, če si vsaj naša močnejša društva omislicojo to knjigo, ter jo zlasti predavatelji in voditelji marljivo prebirajo. Omikanec bi naj imel vsak to knjigo pri rokah. Naj torej prinese knjiga obilo dobrega sadu našemu dobremu ljudstvu, kar bo gotovo g. pisatelju tudi najlepše plačilo za trudno delo.

§ Slovstvo. Minoli mesec je izšel IV. zvezek Pravnikov zbirke avstrijskih zakonov, ki ga je uredal dr. E. Volčič v Novem mestu. Ta zvezek obsegata predpise o zapuščinah in njih davščinah, o notarstvu in o položbah (depozitih), ima 710 strani in velja v platno vezan 7 K. Obenem izidejo posebni odtisi iz te knjige „Pristojbine o zapuščinah“, cena 1 K 20 vin. in „Sodni depoziti“, cena 1 K 80 vin. Vse te knjige se dobre po knjigarnah in pri dr. Volčiču.

Velik potres v južni Italiji.

Iz Južne Italije prihaja zopet poročilo o groznom potresu, ki je zahteval kakor žrtve tudi mnogo človeških življenj. Niso še zacetljene rane, ki jih je prizadejal grozni potres in Kalabriji in popolnoma razdeljal bogato in evetoče mesto Mesino ter mnogo drugih krajev, in že so tajne podzemne sile na novo obiskale po naravnih lepotah in bogastvu odlikujuč se Južno Italijo. Zdi se, kakor da bi se bila neka višja sila zaklela, ne dopustiti, da bi se ta dežela, ki je od narave tako bogato obdarjena, a ki je bila doslej popolnoma zapuščena in zanemarjena, razvila do blagostanja. Ob spominu na nesrečne žrtve, ki so izgubile v enem samem hipu svoje najdražje, otroci stariše, starši otroke, žene može in možje žene, ob spominu na nedolžne žrtve, ki so postali v enem samem trenotku berači, se mora pač umakniti vsako drugo čustvo in dati mesta edino-le čustvu človeškega sožalja.

Iz Napolja poročajo, da je v torki, dne 7. t. m. ob 3. uri in 3 minute zjutraj bilo čutiti v višje ležečih mestnih delih močen, valovit zemski sunek, ki je trajal nekaj sekund. Prestršeno prebivalstvo je zapustilo stanovanja. V vasi Calitri se je več hiš posulo. Dosedaj so izvlekti iz razvalin 12 mrljev in mnogo ranjencev. V drugih krajih je bilo še več žrtv na človeških življenjih.

Najnovejše novice.

Sv. Vid niže Ptuj. Tukaj bo v sredo, dne 15. t. m. živinski sejem, kateri je zmiraj dobro obiskan in se priporoča, da se prižene mnogo živine, ker pridejo kupci od vseh krajev.

Izlet v Hoče priredi slovensko katoliško izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru dne 19. t. m., kjer bo v gostilni gospoda Rojka st. majhna zabava. Odhod izletnikov: ob 1.55 popoldne z vlakom, ali pa peš ob 2. uri popoldne od društvene sobe. Vstopnina prosta. Prijatelji in somišljeniki, pridite v obilnem številu!

Listnica uredništva.

Sv. Barbara v Halozah: Udeleženim gospodom take hvale niso godu. — Sv. Bolzenk pri Središču: Za to številko prepozno.

Pojasnila o inseratih daje

upravnštvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 vinarjev.

Coterijske številke.

Dne 4. junija 1910.

Trst . 27 6 4 50 47

Line . 83 71 5 14 41

1 nov bencin-lokomobil 4-6 HP,

1 travniška brana, 1 železen plug,

1 mlin za debelo moko se po ce-

ni odda. Strojno ključavničarstvo

Karl Sinkovič, Puffigasse 9,

Maribor. 293

Zelo lepa hiša še davka prosta s štirimi sobami, dvema kuhinjama, velika klet, svinski hlevi in lep vrt je blizu Maribora na prodaj. Cena 16.500 krun. Zamenja se tudi s posestvom na deželi. Naslov pri upravnštvo Slov. Gosp. v Mariboru. 279

Slatina z zelo dobro vodo z go-

stilno s 5 sobami, kuhinjo, 3 kleti,

goveji in živinski hlev, gumno in

škedenj, gozd, njive in travniki,

okoli 6 oralov, ob cesti in ob že-

ležnicni na Koroški ležeče se po

ceci proda. Zadnja cena 18500

kron. Vknjiženih je 6000 krun.

Pojasnila daje Nawratil v Lipnici

(Leibnitz). 317

Apno najboljše vrste se dobi pri

g. Ivanu Sulčiču, Zidanost. 323

V prijaznem vojniškem trgu je

na prodaj lepa hiša, s hlevom,

vrtom in brajdami, najbolj pri-

pravno za rokodelca. Cena je štiri

štiri sto krun. Naslov last-

nika je: Janez Kok v Novi cerkvi

pri Celju, p. Vojnik. 394

Travnik, prve vrste okoli 5 oralov

1 1/4 ure od Maribora oddaljen,

leži ob okrajni cesti, se takoj pro-

da. Naslov pri uredništvu Slov.

Gospodara. 439

Posestvo, eno uro od Maribora,

lepi zidani krami, lepe brajde, le-

po sadje, travniki, njive, lesi, vse

skupaj 13 oralov; 2.500 krun o-

stane vknjiženih. Kdor hoče kupiti,

naj se ogliši pri Mat. Emer-

šič v Dogosah št. 22, pri Mari-

boru. 444

Malo posestvo z 2 oraloma zem-
lje, se takoj proda. Pobrež Štev.

165, J. K. 417

Prodajam po prav nizki ceni na-

rejeno oblike, za fante in može,

vsake starosti. Sprejemam tudi

naročena dela, imam vsake vrste

vzorce, da se lahko vsakemu po-

streže, tudi za boljši stan. Le pri

meni, Vašem znancu in rojaku,

kmetje, kupujte. Jožef Verdnik,

krojaški mojster v Slov. Bistrici,

Solska ulica. 441

Močen fant od poštene hiše, 26

let star, vojaščine prost, želi pri-

merne službe, več je slovenskega

in nemškega jezika v gorovu in

pisavi. Naslov v upravnštvo. 449

Priden, pošten kovaški učenec se

sprejme pri g. Alojziju Kores,

Burgasse Št. 26, Maribor. 446

Lepo posestvo z velikim vrtom

se v Mariboru proda. Pojasnila

Heugasse 11. 452

Višjega štabnega zdravnika in fizika

dr. Schmidta znamenito

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo

gluhoto, tečenje iz uses, šumjenje

po ušesih in nagluhost

tudi ako je že zastaran. Steklenica

stane K 4— z navodilom o

uporabi. Dobiva se samo v lekarni

Apotheke „zur Sonne“, Gradeo,

Jakominiplatz 24. 108

Edina štaj. narodna steklarska trgovina

na debelo in na drobno

Franc Strupi : Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogu steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzetje vseh steklarških del pri cerkvah in priv. stavbah.

••••• Najsolidnejša in točna postrežba. •••••

Delavnica za popravila!

Dobro! Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocene-

nosti, srebrnine in optičnih

stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustr. cenik zaston!

Gramofone od 20 do 200 K.

Niklasta remont.-ura K 3:50

Pristna srebrna ura " 7:-

Original omega ura " 18:-

Kuhinjska ura " 4:-

Budiljka, niklasta " 3:-

Poročni prstani " 2:-

Srebrne verižice " 2:-

— Večletna jamstva.

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar

Maribor, Gospodska ulica 26.

Kupujem zlatino in srebro.

za 10% cene je

oddamo do danes naprej vsako-
vrstne gramofone, eufone in plo-
šče. Zahtevajte cenike. Iztotam
dobi se najboljši pomnoževalni
aparat „levografi“ za 20% zni-
žano ceno kakor doslej. Slavna
družba se opozarja posebno na
to ugodnost. Zinauer & Co. Sv.
Jakob v Slov. gor.

Gostilna

z večjim predmetom, tik rudokopa na Sp. Štajerskem se da takoj na račun, pametni, ne premladi osebi, katera je v tej stroki dobro izobražena; tudi oženjenim brez malih otrok, ako je žena dobra kuharica. Ravno tam se da mala trgovina v najem. Fr. Birtič, gostilna in trgovina v Hrastniku. 487

Učenec poštenski starišev, ki je

dovršil z dobrim vsphem ljudsko

šolo, se sprejme takoj pod ugodi-

nimi pogoji v trgovino Ivana Traun,

Črna gora pri Ptaju. 486

Mizarske pomočnike za hišno o-

pravo vzame za stalno delo in

dobro plačo, tako tudi dva učen-

ca za to obrt Georg Kobale, mi-

zarski mojster v Slov. Bistrici.

481

Čevljarskega učenca sprejme Fr.

Narath, Koroška cesta 9, Maribor. 483

Služba občinskega tajnika in službe.

Plača po dogovoru. Prosto stanovanje, samci imajo prednost. Tajnik mora biti več slovenskega in nemškega jezika v gorovu in pisavi in prevzame tudi lahko službo občinskega službe. — Prošnje naj se vložijo do 1. julija 1910. Nastop službe 15. julija 1910.

Občinski urad Zakot pri Brežicah, dne 7. junija 1910. 488

Anton Lapuh, župan.

daje podpisani občinski urad v občinski hiši v Sv. Lenartu dve stanovanji, obstoječi iz treh sob in ene kuhinje in dveh sob in ene kuhinje. — Dalje veliko klet, 60 m² površine, jaka pripravna za vinotriče, ker leži hiša čisto blizu kolodvora Brežice. — Ponudbe do 1. julija 1910, najem 15. julija 1910. Občinski urad Zakot pri Brežicah, dne 7. junija 1910. 487

Anton Lapuh, župan.

Seenkrat v Št. Jur objuž. žel!

Zakaj še enkrat v Št. Jur?

1. ker so bili vsi, ki so prišli v Št. Jur v trgovino Janko Arfmana dobro postreženi v tej trgovini in zadovoljni z izbornim in solidnim kupljenim blagom. — 2. ker bote videli in se prepričali o dobrem na novo nabavljenem blagu in čudovito nizkih cenah v tej trgovini.

Zaradi tega pa še enkrat in vedno v Št. Jur

JANKO ARTMAN-u.

Zahvala.

Povodom smrti mojega ljubljenega so-
proga, gospoda

Andreja Nekrep

se iskreno zahvaljujem veleč. gosp. kaplanu Stegnaru za pomoč ob zadnji uri in gg. kaplanoma Kranje in Leben v Hočah, ki sta vodila pogreb, gosp. Zemljču za lepo petje in končno vsem, ki so ga spremili k zadnjemu počitku.

Marija Brezje, dne 8. junija 1910.

Žalujoča žena in otroci.

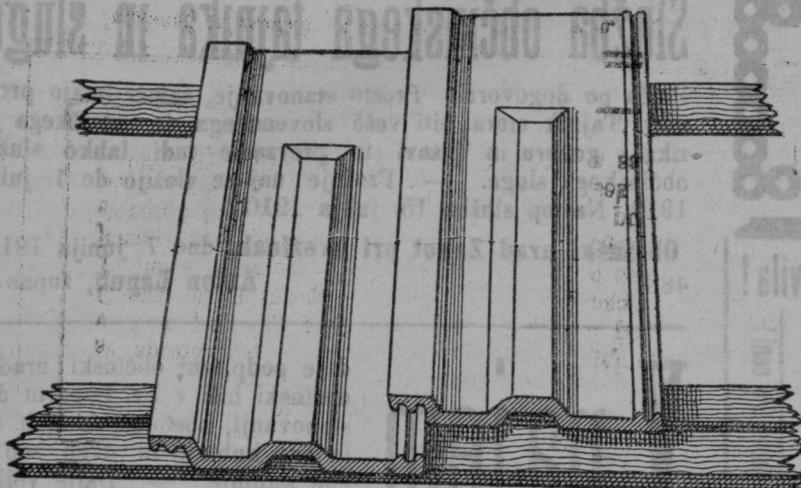
Ustanovlj. 1. 1885.

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

z najboljšimi stroji in najnovelj-
šimi črkami oskrbljena, prevzame
vs. v njem stroko spadača dela, ka-
kor: vsakovrstne formularje, poobla-
stila, dolžna pisma, tabele, blan-
kete, ekspenzarje, pobolnice itd.

Za trgovce: cenike, okrožnice,
letake, lepkare, račune, pisma,
kuverte z naslovom, dopisnice itd.

Za razne korporacije in društva:
pravila, letna poročila, pristop-
nice za člane, vabila na veselice
::: l. t. d. :::

F.P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi vsako poljubno množino

patent. dvojno zarezani strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in privezni nastavkom „sistem Marzola“

Brez odprtin navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpriprostejsje, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis. Spretni zastopniki se isčejo.

št. 16456
II. 2342 1910.

Naznanilo.

Na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru se bo razdelilo z začetkom šolskega leta 1910/11 t. j. s 15. septembrom t. l. vč deželnih ustanov.

Prosilci za jedno teh ustanov morajo biti na Stajersko pristojni in najmanj 16 let stari. Svoje nekolekovane, na štaj. deželni odbor v Gradcu naslovljene prošnje, ki morajo biti opremljene s krstnim- in domovinskim listom, spričevalom o stavljениh kozah in zdravstvenim spričevalom, z naravnostnim spričevalom in odpustnico iz ljudske šole kakor tudi z ubožnim spričevalom, morajo do najkasneje 15. julija t. l. osebno izročiti ravnateljstvu deželne sadjarske in vinarske šole v Mariboru.

Tisti, ki imajo deželne ustanove, se morajo s pravno-veljavnim reverzom zavezati, da bodo po dokončanju vinarske šole in morebitne odslužbe vojaške službe ali pa za vsako tekom tega časa izven dežele prebito leto plačali znesek 200 K za deželni sklad ravnateljstvu vinarske šole.

Učenci, ki stroške za pouk in oskrbo v znesku letnih 448 K sami nosijo, prosilci za okrajne ustanove ali take drugih korporacij in mest, kakor tudi praktikanti morajo za vsprejem v zavod istotko do imenovanega roka prisiti s predložitvijo gori označenih spričeval in se morajo sami predstaviti ravnateljstvu zavoda, kjer dobijo vsa nadaljnja pojasnila. Ti učenci ne potrebujejo ubožnega spričevala.

Gradec, dne 31. maja 1910.

Štaj. deželni odbor.

VABILO

redni občni zbor

posojilnice pri Sv. Benediktu v Slov. gor., r. z. z n. z., kateri se bode vršil v nedeljo, dne 19. junija po večernicah v pisarniških prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Čitanje revizjskega poročila.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1910.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako se bi ob določeni uri premalo članov zbral, se vrši občni zbor eno uro pozneje pri vsakem številu udov.

480 Načelstvo.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: na-vadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno hranilne položnice na razpolago (šek kontu 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti popularni varnosti po 4% / 4%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poročstvo po 5% / 5% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnika brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvezemši praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne. 6

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Pristopajte k Slov. Straži!

Iz pravil „Slovenske Straže.“

§ 1. Ime in sedež društva.

Društvo se imenuje „Slovenska Straža“ in je ustanovljeno za vse v državnem zboru zastopane kraljevine in dežele in ni politično. Vodstvo in sedež društva je v Ljubljani.

§ 2. Namen društva.

Namen društva je obramba slovenskega življa potom narodne izobrazbe in gmotne okrepitev ljudstva na katoliškem, narodnem in patriotskem temelju.

§ 3. Sredstva društva.

Sredstva so prosvetna in gmotna.

Prosvetna sredstva so sledenča:

1. Društvo sestavlja odseke, po katerih spoznava narodne, kulturne in gmotne potrebe Slovencev, prieja v ta namen poučna potovanja in izdaja naborano gradivo.

2. Prieja shode ali sodeluje pri že obstoječih izobraževalnih organizacijah, ustanavlja knjižnice in podpira že obstoječe, prieja tečaje, zalaga tiskovine, prieja narodne slavnosti, gledališke predstave, izlete, zbirke, razstave, muzeje in sploh vse, kar ima namen vzbujati ter gojiti zmisel za domačijo, njen značaj, narodne navade, noše, slege, umnosti, krajevne lepote, telovadbo, turistiko in šport.

3. Ustanavlja ali podpira šole in šolska društva.

Da pa društvo doseže svoj gmotni namen,

1. podpira po svoji moći z denarnimi sredstvi slovenske nepolitične organizacije, priredebe in pravne, časopisje in književne publikacije, ki so v zvezi z narodno izobrazbo;

2. kupuje zemljiška posestva ter jih prodaja ali daje potem Slovencem v zakup brez kakega lastnega dobička;

3. denarno podpira socialno koristne naprave, gospodarske organizacije, ustanove, mladinskovarstvena, vajeniška in dijaška podpora društva, delavske strokovne organizacije;

4. zalaga in razpečava razno blago v društvene svrhe. V kolikor se za izvrševanje teh društvenih namenov potrebuje oblastveno dovoljenje, se mora to izposlovati.

§ 4. Pridobivanje denarnih sredstev.

Denarna sredstva društva se zbirajo iz:

1. prispevkov društvenikov;

2. daril, volil in podpor;

3. z oblastvenim dovoljenjem pripredjenih nabiран;

4. dohodkov društvenih ali v njegovo korist pripredjenih veselic, gledaliških predstav, predavanj, razstav in publikacij;

5. dohodkov društvenih podjetij, zasnovanih v društvene namene;

6. iz dobička pri razpečanemu blagu.

§ 5. Člani.

Društveni člani so

1. ustanovni, ki plačajo vsaj 200 K naenkrat, ali pa vsaj v štirih obrokih tekom enega leta;

2. redni, ki plačajo vsaj 1 K na leto, najmanj 10 K pa, če so društva, oziroma pravne osebe;

3. podporni člani, ki plačujejo vsaj 50 vin. na leto.

Člani društva so moške, ženske in pravne osebe. Tisti, ki hočejo postati člani, se oglašajo pri društvenem vodstvu ali pri podružnicu svojega okraja.

Vse svote, ki presegajo udinino, se bodo odsele izkazovale kot „Slomškov dar“ našo narodne obrambe. Zato vsak, kdor zmore, prispevaj vsako leto tudi po 20, 10 ali vsaj 5 K „Slomškovemu daru“, da z vsakim dnem naraščajo tudi denarna sredstva „Slovenske Straže.“

Vse darove in vsa pisma naj se pošilja samo na naslov: „Slovenska Straža“ v Ljubljani.

Opozarjam vse somišljenike, da vpošiljajo od sedaj nabrej vse prispevke, namenjene obmejnima Slovencem, direktno „Slovenski Straži“ v Ljubljani. Sedaj ko imamo centralo, moramo tudi skrbeti za centralizacijo naših denarnih sredstev.

Podružnice se bodo snavo potom centrale, zato naj povsodi, kjer koli nameravajo ustanoviti kako podružnico, to takoj javijo „Slovenski Straži“ v Ljubljani.

Slovenci, vti k „Slovenski Straži“!

Celjski okraj.

Griže. Neki dopisnik iz Griž v „Narodnem Dnevniku“ štev. 115 in v „Narodnem Listu“ laže in zavija prav nesramno, da bi vso krivdo liberalnih prednjakov zvrnil na Orle. Piše, da je po krivdi dveh klerikalnih fantov prišlo do pretepa. Kaj sta pač storila dotična dva fanta takšnega, da se ju je morallo z nožem napasti?! Dalje piše, da je napadalec storil to v silobranu. Spričaj, keda ga je eden držal, in drugi z vozno ročico tolkel po glavi. Ako tega ne dokažeš, imenujem te pred vsem svetom nesramnega lažnjivca in obrekovalca. — Resnica pa je, da so napadalec in njegova dva tovariša pustili svojo pijačo na mizi v gostilni g. Pilkna in tekli za fanti, ki so mirno peli, jih prehiteli, in napadalec jih je pričakal

in enega izmed Orlov takoj z nožem hudo ranil. In nazadnje še dopisnik pravi: „Krivi so vsega Orli, ki ne dado nikoli miru.“ Dokaži, keda vas napadamo! Keda pa so tisti, ki izvajajo mirne fante s čuki in z zvižganjem? Ali ne naprednjaki! Kdo so tisti, ki cele noči rogovilijo in kakor gladne hijene pričakujejo svoj plen, da še pošten človek ni varen pred njimi? Ali ne naprednjaki! Keda so tisti, ki so s silo vlmili in smodnik ukradli ter z nožmi napadajo? Ali ne ravno naprednjaki!

Brat Orel.

c Sv. Vid pri Grobelnem. Ko sta dobila dva šentvidska, na pol liberalna pristaša „N. List“ štev. 18 v svoje roke, hitela sta gledat za vogel hiše, — že veste kje — kaj je kaj novega pri nas, mogoče je zopet kak dopisnik imel kakšne sanje o prikaznih, ako je zopet ta pošast moralec z dopisnikom kaj govoriti, bojda ga že ima na svoji vrvi. Koj pogledata prvo stran, drugo stran, in res na tretji strani že Sv. Vid pri Grobelnem, drugi dopis Sv. Vid pri Smarju, in še tretji Sv. Vid pri Ponikvi. Ne, veš ti sosed, kar trije dopisi so notri, kaj je le v prvem, — beri ti — drugi si pa zažge smodko, da bi bolj gladko slišal besede. Ko prebere prvi dopis, pa mu pravi, veš, tukaj pa ni ta naš dopisnik pravo pogruntal, tako je začel čez nekega Lenteka lažnjivo pisati, saj ga dobro poznas, tistega, katerega je že prejšnji župan Florjanek misil prenarediti, pa s tem ne opravi nobeden nič; kakor sem ga enkrat slišal, se je tem Florjanovim županovim dopisom kar smejal, in ni reknel nič drugega, kakor — da bi se le s pametjo srečala, veš kaj, ker je že star, je pa ne more prijeti. V drugem dopisu pa hvali dopisnik Florjaneka in samega sebe se ima za berača; to pa je zopet tako lažnjivo, da bi bilo skoraj mene sram, ki ta „Narodni List“ berem. Ali poznas tega dopisnika, telebast mora biti, da toliko poje, kakor piše, latvico kislega mleka in hleb koruznega kruha, to pa res dela telebaste sanje, kakor je mogoče on sam. V tretjem dopisu pa predstavlja sedaj njega, župana. Mogoče je šele Pevec misil, da bode kobilu kupil, in je bržas misil, da je že njegova, a prodajalec o tem še ni nič vedel. Najbolj lažnjivo je pa tudi to, da je prejšnji g. kaplan Ostrž postavil Tonča za župana. Saj poznavata vse občinske odbornike. Res, Bog naju varuj, da bi takim dopisom „N. L.“ kaj verjela.

Poslušalec.

c Sv. Vid pri Grobelnem. Zopet lepa prilika čaka šentvidskega dopisnika „N. L.“ v št. 18, kateri me še kot prijatelja navidezno pripozna, pa hoče meni vendar dolžiti dopisa v „Slovenskem Gospodarju“ z dne 28. aprila t. l., mogoče tudi drugih dopisov, kateri so brez mojega podpisa. Nadalje trdi moje nedokazano obrekovanje, kako si naprednjaki z vinom jezo gasite, ker ste izgubili svojega župana. Ali misliš dopisnik „N. L.“, da jaz tako vohunim za teboj, kakor ti za menoj, da veš tako dobro za moje poldnevno zborovanje; saj vem, da te v oči bode vsako moje poslovanje. Tvoji dopisi mi pač še niso nikdar prejavljena ustavili, pa ga tudi nikdar ne bodo; pa je čas molčati, pa tudi čas govoriti, ti vendar moram naravnost povedati, da je sramota za tebe, ki mi oponašaš moje žuljave roke, ne zaradi mojega dela, ampak zaradi obdolženja dopisov „Slovenskega Gospodarja“. Ali ne veš, da tudi jaz plačujem za tistega šentvidskega liberalnega — berača — ki si tako požrešen, da si pojedel latvico kislega mleka in hleb koruznega kruha, zato, da so se ti bolj kunštne laži sanjale, dober tek tudi za naprej. Dokler mi obdolženja tega dopisa v „Slovenskem Gospodarju“, kateri so bili brez mojega podpisa, ne dokažeš, te imenujem lažnjivca, vrhu tega zasluziš še en tisoč kron, ako mi dokažeš, česar si me obdolžil. Sedaj se ti bodo pač gotovo kaj sanjalo po želji za tem zaslužkom. Kako lepo priložnost imaš, da daruješ ta znesek za stavbo nove šentvidske cerkve! Kako bomo vsi veseli, da zna šentvidski liberalni dopisnik svojo laž z resnico dokazati. Pa da ti ne bode preveč pamet měšalo, in liberalne lažnjive sanje motilo, ti želi mirno spanje in pozdrav tebi, — vsakemu odkritosrčni Lentek.

c Sv. Vid pri Grobelnem. Ker naši liberalci preveč ljubijo vinsko kapljico, in ker drugi dan spijo do devete ure, kadar se ga preveč nasrkajo, zato so sklenila šentvidska dekleta, da ne marajo takih ljudi za može, kar spričuje sledenča pesem:

Veseli bodimo
vesel'ga srca,
smo iz lušnegra kraja
s Šentvida doma.

Ne bom se možila
liberalcu na dom,
ga s svojimi žulji
redila ne bom.

Vse sproti zalumpal
bi on mi potem;
a jaz pa naj stradam
in krop neslan jem?

Le sam naj ostane,
naj pije črez noč,
a zjutraj naj vstaja,
Ko devet je proč!

Zato liberalec
ne boš me dobil,
b' me lahko nazadnje
še 'z hiše spodil.

c St. Jurij ob juž. žel. Pred par tedni je pogorelo gospodarsko poslopje Andreju Kramperšek iz Bezovja do tal in je ostalo le nekaj obžganega lesa v vrednosti največ 80 K. Zavarovan je imel pri „Wechselseitige“ v Gradeu, in sicer že od 29. marca 1859, in je od tega časa redno plačeval zavarovalnino. Nemalo se je pa začudil, ko se mu je po pregledu škode naznanilo, da dobi mesto 1600, le nekaj čez 1100 K odškodnine. Mož je seveda ugovarjal in predlagal občinske može in stavbenega mojstra, ki naj bi bili dokazali, da je bilo poslopje vredno še več, kakor je bilo zavarovano, a se mu je vse odklonilo. Nasprotno ga je pa zastopnik silil, da se mora takoj podpisati, ker bo moral sicer hoditi k sodniji itd., dokler ga ni pripravil, na kar je pa seveda vsaka pritožba zastonj. To je zopet dokaz nemške ljubezni do nas, ki slove: Slovenec plačaj, pa molči; tebe ne potrebuješ, ampak tvojega denarja. Kako ji diši slovenski denar, se vidi v tem, da se brani z vsemi štirim, zbrisati slovenskega uda, in uporabila vsa mogoča sredstva, da bi ga obvezala še za nekaj časa, kadar mu zavarovalna doba poteče. Med tem pa na slovenske dopise izključno le nemško odgovarja in pošilja slovenskim strankam le nemške zavarovalne pogodbe. — Mi pa povejmo že enkrat odločno takim in enakim nemškim zavodom, da kdor naš denar jemlje, naj z nami tudi v našem jeziku občuje, ali pa nas in naše denarje pusti na miru.

c St. Jur ob juž. žel. Narodno-napredna stranka priredi tukaj velikanski gledališki in koncertni večer, in sicer na splošno željo naše napredne inteligence. Sedeže prve vrste bodo zasedli gostje, kateri že lahko gledajo na vstrajno in plodonosno šestno delovanje v narodno prosveto nazaj, za kar bodo seveda morali imeti tudi potrdila seboj. Od zadaj bodo sedeli razni javni in tajni prijateljčki naprednjakov, kateri so samo mimogrede navezani na naprej-nazadnjake. Začetek slavnostnega programa oskrbi pevsko društvo „knjižice“ pod spremnim vodstvom velikega dirigenta. Prva pesem bo v starogrškem-doriškem tonu: „Kak' slobodno življenje mi živimo.“ Druga točka: Uskoška-sokolska diva, koja bo predstavljala razne solo-romance iz njenega mladostnega življenja. Tretja točka: Duet dveh sester: „Kako se glasiš četrta božja zapoved?“ Potem pojoči duet „Le mi lovimo napredne fante“. Gospica s hriba, katera že dolgo časa deluje za napredno stvar, poje v izposojeni obleki solo-pevca: „Ob domačem naprednem ognjišču.“ Po vsporu sledi potem vstop dveh oseb, za javno varnost v družbi nežnega spola dvomljivega značaja, kateri se bodo pokazali v raznih veselih, a še bolj žalostnih prizorih službenega časa. Šesta točka: Nastop bratov sokolov in sokolic to- in onostran potoka Pesnice, kateri uprizorijo opereto: „Zalezujmo klerikalke!“ Deveta točka: Gospica, katera se dobro razume na prache, ali bolje še na moške hlače, bo predstavljala: „Iz ljubezni na oknu.“ Globok utis na poslušalstvo bodo napravile pesmi: „Obvaruj vedno si nedolžnost svojo“, in „Zapustili prav'ga sme Boga“. Čisto h koncu deklica, katera dobro ne vidi in je že velika, poje solopev: „Ko bi jaz vedela, k'teri bo moj“ itd. Po vsem tem sledi prosta zabava. Govorniki, kateri bodo imeli razne dolgorečne govorove, so že naročeni. Ker je program silno obsežen, bodo gotovo vsak gost kolikor toliko lačen ali žejen. Tudi za vse to se bodo poskrbeli. Za večerjo se bodo lahko dobiti specialitete raznih narodno-naprednih jedil, kakor: Selska kisla in sladka juha, rižovo meso celjskih narodnih jasli, šibenska podpečna pečenka, lokarski kljunači, botričniški klobasni kotli. Prikuhe: Goriška dolga megla z rifiškimi buhtnili. Delikatese: Trški rižoto z makaroni itd. Za napredno pijačo bo bolj hudo, pa se bo vseeno dobilo: Kranjčevska dolga kisalica, žalsko zagotirano narodno pivo, Drameljska bela in črna vinina. Najboljši bodo seveda sekt s sirovimi jajci. Dobr tek! Ako bi se keto preveč napil ali se zmučil na kakoršen koli način, na primer s plesom, z randevouzom itd., so pripravljene sobe in tudi samokolnice, eno in dvoprečne.

c Dramle. Oblast, nerdenče v cerkvi svariti, bi rad „Narodni List“ dne 27. maja župniku vzel. Pritožuje se, da je župnik siten, če kdo zamudi nekoliko pridige ali pa pokašlja. — Obstoj, Vencel, da si zopet lagal. Zvedite bralci resnico, ki se vam pove zato, da ne trpi župnik od liberalca po nedolžnem. Cloveka imamo v fari, ki bi se radi odličnih služb moral oddišno obnašati in drugim vzgled dajati. Ta človek zamudil nedeljo za nedeljo prvi del sv. maše in pridigo. Ko slednjih pride, odpre vrata s tako silo, da se vse strese. 'Ako še vlovi del pridige in mu ni kaj po volji, začne otročje na ves glas kašljati, nalašč, ne za potrebo. To se je zgodilo že več ko stokrat. Ali naj župnik k temu vedno molči? Ako se dotičnik ne boji nič več Boga, naj misli vsaj na državnega pravdnika, ki bi lahko ž njim zavoljo motenja božje službe resno govoril. — Drugo zrelo zgodbo si je „Narodni List“ zmisli čez župnika. Pripoveduje, da si je župnik v zadnjem času stavil nalogu, da po sv. maši čaka zunaj ljudi; ob taki priliki je nekemu posestniku zažugal, da ne sme pri liberalnem trgovcu kupiti železa; mož mu pove, da to njemu ni nič mar. Prijatelj Vencel Mežnar, ta novica je za župnika čisto nova, torej zlagana. Zapopade zdaj svet, da ne pride v Dramlja do miru, dokler bosta hotela župnika celo v cerkvi strahovati Vencel Mežnar in drugi. Obnašajte se vse prav, ne vesite domačih reči na veliki zvon, v časnik, in ne lažite, da boste res inteligenčni, v dobrém napredni, pa mirni ljudje. Tedaj ne bo treba nikomur v obrambi vaših ran odkrivati.

Mlado, staro,
Vsak pove:

Ta pa je za me!

Ker se samo z njim krepčam,
Vedno zdrav želod'c imam!

Najboljši želodčni liker!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost liter K 2·40.
Kabinetna kakovost " " 4·80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Oznanilo.

Vpisovanje učencev v prvi razred (slovenski in nemški oddelek) c. kr. državne gimnazije v Mariboru se vrši 1. julija t. l. od 9. do 12. ure dopoldne v učni sobi VIII. razreda, sprejemni izpit isti dan ob 2. uri popoldne.

Sprememba oddelkov tekom šolskega leta ni dovoljena.

V Mariboru, dne 3. junija 1910.

469 C. kr. gimnazijsko ravnateljstvo.

Redka prilika.

Nakupil sem od neke pogorele tovarne celo zalogu

težkih flanelskih odej

po najnovnejših vzorcih, na katerih je opaziti le neznačne madeže in teh zelo malo ter jih pošiljam: boljše odeje 3 komade za 9 K, gospodarske odeje 4 komade za 10 K po povzetju. Odeje so primerne za vsako boljšo hišo za pokrivanje postelj in so zelo tople in mehke. Odeje so nad 180 cm dolge in 135 široke. Pri naročilih naj se označi: 3 komade boljših odej za 9 K, ali 4 komade težkih flanelnih odej za 10 K.

Otto Bekera, c. kr. nadzornik fin straže v pokoju
Náchod, Češko. 461

Kovačija,

se da v najem. Vso orodje za to obrt se lahko nakupi od vdove po nizki ceni. Pojasnila: Tržaška cesta 26, gostilna „Stadt Triest“ pri Sv. Magdaleni, Maribor. 468

Nujno potrebno je varovati

vsako rano, da ne nastane iz nje vsled okuženja težko ozdravljiva rana.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozvano praško domače mazilo, kot zanesljivo sredstvo za obvezno. To obvaruje rane, olajšuje vnetje in bolečine, hlad in pospešuje zacepljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 puščica 70 vin. Proti predplačilu K 3·16 se pošiljajo 4 puščice, za K 7— pa 10 puščic poštne prosto na vsako postajo avstro-ogrške monarhije.

Pozor na ime izdelka, izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pristno le po 70 vinarjev.

Glavna zaloge

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj
Lekarna „PRI ČRNEM DRLU“
PRAGA, Mala straná, Vogal. Nerudove ulice št. 203.

Zaloge v lekarnah Avstro-Ogrške. 250

Zajamčen čisti dobiček

brez nevarnosti in brez izgube posestniki, župnišča, mestanke, po velikosti njive in vrta od 100 do

1000 kron.

Interessanti se prosijo, da pošljajo svoj naslov oskrbniku Münzberg II, Velenje. 465

Izjava.

Proti neštetim boleznim se priporoča Franzovo žganje. Dobro, močno Franzovo žganje je neoporekovano najboljše domače sredstvo.

Za kolikor boljše in uspešnejše je še potem Franzova žganja preparat, kakor je Szeklerjev gorski

„Inda-cvet“

ki ga ne priporoča le izdelovalec, ampak vsak, kdor ga rabi.

Spričevalo za to da:

pismo Franca Kossuth-a:

Blag. gospod Balázsovich Sándor, lekarnar v Sepsiszent-György.

„Proti revmatičnim bolečinam se je izkazalo vnetje z „Inda-cvetom“ zelo dobro. Bodite tako prijazni in pošljite mi tri steklenice.“ Franc Kossuth. Postavno zavarovano „Inda-cvet“ zdravilnih zelišč Franzova žganje ni kaka navadna spritova mešanica, temveč iz Szeklerjevih gorskih zdravilnih zelišč naroven sprit in kot tak ne le najboljši in najuspešnejši, temveč tudi najmočnejši Franzovega žganja preparat.

„Inda-cvet“ krepi živce in mišice, osveži in okrepi telo in dušo!

„Inda-cvet“ se dobri pri izdelovalcu Balázsovich Sándor, lekarnar v Sepsiszentgyörgy, kakor tudi v vseh lekarinah, drožerijah in špecerijskih trgovinah. 303

Ženitna ponudba.

V svrhu ženitve se želim seznaniti s pridnim dekletom ali vdovo brez otrok, ki bi bila pridna gospodinja, stara 28 do 35 let in bi imela premoženja 3 do 4 tisoč kron. Jaz imam premoženja 14 tisoč kron in še zraven zasluzek. Ponudbe s sliko naj se blagovolijo poslati na uredništvo Slovenskega Gospodarja. 419

Prima rake in postrve

kupi po najboljših cenah

Karl Gollesch, Maribor ob D.
405 Tegetthoffova ulica 33.

Steckenpferd-milo z lilijinim mlekom

Najmehkejše milo za kožo
kakor proti pegam!

Dobiva se povsodi. 128

Serravallovo železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlična in častni diplom k zlati kolajni. Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonvalente. Povzroča voljo do jedi, utrujuje živce in popravi kri. Izborni okus. Nad 6000 zdravniških spričeval.

I. Serravalo, c. kr. dvorni dobavitelj
Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol l á K 2·60, in po 445 1 l á K 4·80.

Našim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo. 290

Izvrstni molitveniki

so:

Herg, Venec pobožnik molitev in sv. pesmi . . . K 3·50

Rozman, Dekliške bukvice „ 3—

Venec svetih pesmi . . . 2—

Prijatelj otroški . . . —40

Sv. Opravilo 135

Vsi ti molitveniki se dobijo tudi v zlati obrezi in stanejo potem okoli 50 vinarjev več. Poština znaša 20—30 vin. za 1 knjigo.

Trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Novo 964 Čitaj!

Pozor kmetje in fantje!

Najnovejše in najboljše sredstvo za rast las, brk in brade je:

Rastol št. I.

Deluje, da brke in brada postanejo gosti in dolgi, odstranja prhljak in vsako drugo kožno bolezen z glave. Naroči naj si vsake družine. Deluje sigurno in ga mnogi zdravnik priporočajo. Imam mnogo zahvalnih in priznanih pisem. Cena na vsako pošto franko 1 lonček K 3·60, 2 lončka K 5—. Pošilja se po poštnem povzetju ali če se pošlje denar naprej. Naroči se le pod naslovom:

Lekarna pri Sv. Trojici, Doljni Miholjac 250, Slavonija.

Za sv. birmo!

Izvrstne molitvenike, vsakovrstne rožne vence, podobice, škapulirje, križe itd. najceneje kupite pri

Franc Krepek, Maribor ob D. izdelovalj rožnih vencev, Tržaška cesta 15, in na sejmih. 430

Z mojo

!! umetno moštovo esenco !!

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi sod izvrstne, obstojne in zdrave domače pijače.

Cena 1 steklenici za 150 litrov 4 krone.

Dobi se samo

v drožeriji Maksa Wolfram,
Maribor, Gor. Gosposka ulica.

Loden-sukno-odeje in koče za postelje in konje, pletilno volno itd. iz

ovče volne

prodaja na debelo in drobno

Jakob Pogačnik,

tovarnar volnenega blaga v Velikovcu na Koroškem.

Ovčjo volno kupujem ali jo zamenjam za blago.

425